

ภาคผนวก ก
คู่มือปฏิบัติการวิศวกรรมเครื่องกล
การทดลองการทำงานของคูลลิ่งทาวเวอร์
(Cooling Tower Apparatus)

1. บทนำ

ในกระบวนการต่างๆ ที่มีความร้อนเกิดขึ้น การระบายความร้อนให้แก่ระบบจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรักษาอุณหภูมิไม่ให้สูงเกินไปจนทำให้เกิดความเสียหาย และเพื่อรักษาประสิทธิภาพในการทำงานของไว้ Cooling Tower เป็นชุดอุปกรณ์ที่ถูกเลือกให้เป็นตัวแลกเปลี่ยนความร้อนให้กับระบบ ซึ่งจะใช้น้ำเป็นตัวเข้าไปแลกเปลี่ยนความร้อนกับระบบนั้น เมื่อน้ำรับความร้อนจากระบบน้ำจะมีอุณหภูมิสูงขึ้นและน้ำที่มีอุณหภูมิสูงนี้จะถูกแลกเปลี่ยนความร้อนกับอากาศที่ Cooling Tower เพื่อให้มีอุณหภูมิลดลง แล้วนำน้ำที่ได้นี้ไปหมุนเวียนแลกเปลี่ยนกับระบบต่างๆอีกครั้ง ระบบที่ใช้ Cooling Tower เช่น โรงจักรไฟฟ้า , ระบบปรับอากาศ , เครื่องอัดอากาศ , กระบวนการชุบแข็ง ฯลฯ

2. จุดประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาระบบการทำงานของ Cooling Tower
- 2.2 เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีผลต่ออัตราการถ่ายเทความร้อนของ Cooling Tower

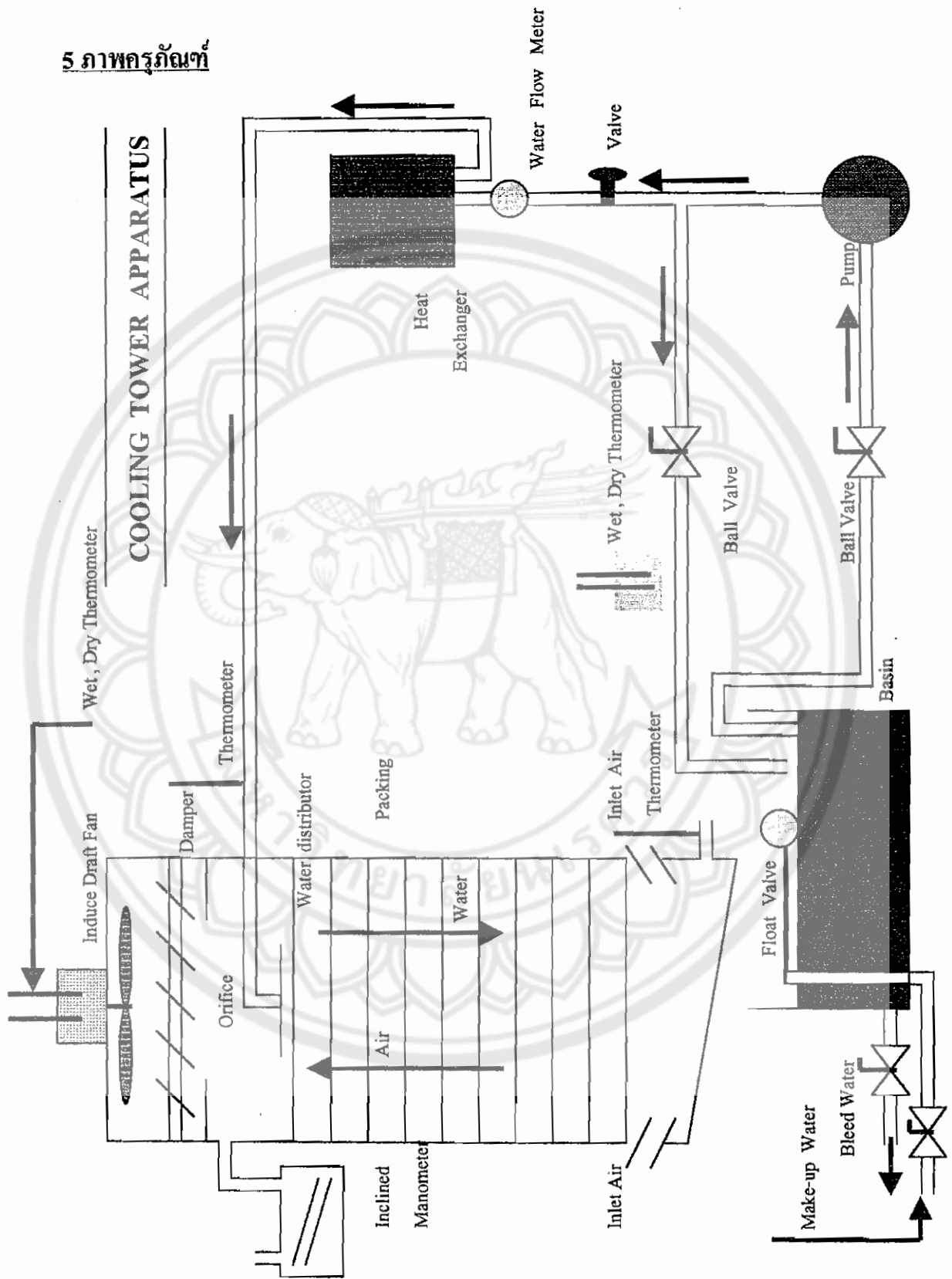
3. เป้าหมาย

- 3.1 ผู้ทำการทดลองสามารถอธิบายระบบการทำงานของ Cooling Tower
- 3.2 ผู้ทำการทดลองสามารถออกแบบพัฒนาให้ Cooling Tower มีประสิทธิภาพในการถ่ายเทความร้อนสูงขึ้น

4. เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์สำหรับปฏิบัติการ

ชุดทดลองการทำงานของคูลลิ่งทาวเวอร์

5 ภาพครุภัณฑ์

6. สัญลักษณ์, หน่วย และตัวห้อยท้าย

สัญลักษณ์	ปริมาตร	หน่วย
$M_w^{\bullet}$	อัตราการแพร่มวลไอน้ำผ่านผิวรวม	kg / s
λ_w	ความร้อนแฝงจำเพาะของไอน้ำที่แพร่กระจายออก	kJ / kg
$Q_{diff}^{\bullet}$	อัตราความร้อนแพร่กระจายคิดไปกับไอน้ำ	kW
$Q_{scn}^{\bullet}$	อัตราความร้อนถ่ายเทจากอากาศสู่น้ำโดยการพาความร้อน	kW
α	สัมประสิทธิ์การพาความร้อนที่ผิวรวม	kW / m ² -K
A_i	พื้นที่ผิวหยดน้ำ	m ²
K_g	สัมประสิทธิ์ฟิล์มของการแพร่	s / m
t_i	อุณหภูมิที่ผิวรวม	°C
P_i	ความดันย่อยของไอน้ำที่ผิวรวม	kPa
P_a	ความดันย่อยของไอน้ำในอากาศ	kPa
K_a'	สัมประสิทธิ์การแพร่	kg / m ² - s
w_i	อัตราส่วนความชื้นที่ผิวรวม	kg / kg
w_a	อัตราส่วนความชื้นในอากาศ	kg / kg
$Q_w^{\bullet}$	อัตราการถ่ายเทความร้อนของน้ำ	kW
$Q_a^{\bullet}$	อัตราการถ่ายเทความร้อนของอากาศ	kW
$m_w^{\bullet}$	อัตราการไหลของน้ำ	kg / s
$m_a^{\bullet}$	อัตราการไหลของอากาศ	kg / s
C_{p_w}	ค่าความจุความร้อนจำเพาะของน้ำที่ความดันคงที่	kJ/kg-K
t_{wi}	อุณหภูมิของน้ำทางเข้า Cooling Tower	°C
t_{wo}	อุณหภูมิของน้ำทางออก Cooling Tower	°C
t_{wbi}	อุณหภูมิกระเปาะเปียกของอากาศทางเข้า Cooling Tower	°C
t_{ao}	อุณหภูมิของอากาศทางออก Cooling Tower	°C
h_{ai}	เอนทาลปีของอากาศตรงทางเข้า Cooling Tower	kJ / kg
h_{ao}	เอนทาลปีของอากาศตรงทางออก Cooling Tower	kJ / kg
Δh_m	ศักย์ขับเคลื่อนความร้อนเฉลี่ย	kJ / kg

สัญลักษณ์	ปริมาตร	หน่วย
K_a	สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนเชิงปริมาตร	$\text{kg}/\text{m}^3 \cdot \text{s}$
L	ความสูงของแผงขยายฟิล์มน้ำ	m
A	พื้นที่ภาคตัดขวางของแผงขยายฟิล์มน้ำ	m^2
f	ตัวประกอบสตีเฟน	
h_{wm}	เอนทาลปีของเส้นโค้งอิ่มตัวที่อุณหภูมิเฉลี่ย	kJ/kg
h_{un}	เอนทาลปีสภาวะของอากาศที่อุณหภูมิเฉลี่ย	kJ/kg
c, m, n	ค่าคงที่สำหรับแผงขยายฟิล์มน้ำ	
Re	Reynold's number	
V	ความเร็วของอากาศ	m/s
D	เส้นผ่านศูนย์กลางท่อ	m
ν	Kinematic viscosity of air	m^2/s
C	Discharge coefficient	
C_d	Flow coefficient	
h_s	ผลต่างความดันจากมานอมิเตอร์	mmH ₂ O
g_c	Conversion factor	$1.0 \text{ kg} \cdot \text{m}/(\text{N} \cdot \text{s}^2)$
ρ	ความหนาแน่นของอากาศ (Density of air)	kg/m^3
U	ปริมาตรจำเพาะ (Specific volume)	m^3/kg
Range	ค่าผลต่างระหว่างอุณหภูมิน้ำเข้ากับน้ำออก	$^{\circ}\text{C}$
Approach	ค่าผลต่างระหว่างอุณหภูมิน้ำออกกับอุณหภูมิ กระเปาะเปียกของอากาศเข้า	$^{\circ}\text{C}$
ϵ	ประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนของ Cooling Tower (Effectiveness of A Counterflow Cooling Tower)	

คุณลักษณะเฉพาะ

พัดลมดูดอากาศ	ขนาดใบพัด 16 นิ้ว , 1/4 hp , 1425 rpm , 2.4 A , 220 V
ปั๊ม	Q = 40 l/min , ขนาด 1/2 hp , 2.5 A , 220 V , 0.37 kW Head = 40 m , 1450 rpm และขนาดท่อดูดและท่อส่ง 1 นิ้ว
เครื่องทำน้ำอุ่น	$P_{\max} = 51.20 \text{ psi} = 353.01 \text{ kPa}$, $P_{\min} = 3.00 \text{ psi} = 20.68 \text{ kPa}$ Heater 5,500 W , 25 A , 220 V , 50 Hz Temperature range 32-57 $^{\circ}\text{C}$

เครื่องมือวัด

การวัดอัตราการไหลของอากาศ	แผ่น Orifice พร้อม Manometer แบบเอียง
การวัดอุณหภูมิ	เทอร์โมมิเตอร์หลอดแก้วแบบกระเปาะเปียกและ กระเปาะแห้ง ความยาว 300 มม. 6 ตัว
การวัดอัตราการไหลของน้ำ	มาตรวัดน้ำ

ความต้องการบริการ

ไฟฟ้า	220 V. 50 Hz. 32 A.

7. ทฤษฎีพื้นฐาน

ชนิดของ Cooling Tower

แบ่งตามวิธีการหมุนเวียนของอากาศ Cooling Tower แบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

1. Natural Draft

จะให้อากาศเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ เมื่อได้รับความร้อนจะทำให้เกิดการไหลเวียนของอากาศของ Cooling Tower แบบนี้สมรรถนะของ Cooling Tower จะขึ้นอยู่กับความเร็วของลมที่พัดผ่านโดยทั่วไปจึงติดตั้ง Cooling Tower ชนิดนี้ไว้กลางแจ้งเพื่อให้ลมพัดผ่านได้ตลอดตัว

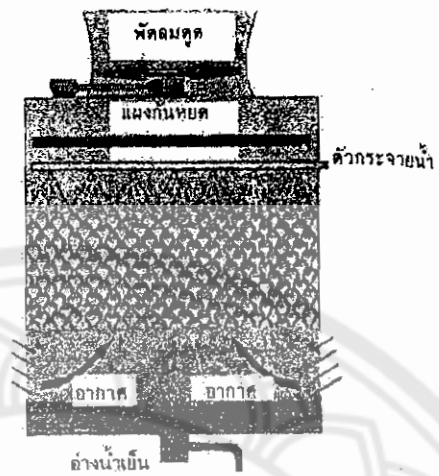
2. Mechanical Draft

จะใช้พัดลมทำให้อากาศหมุนเวียน แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ ชนิดพัดลมดูด (Induced Draft) และชนิดพัดลมเป่า (Forced Draft) โดยปกติถ้าใช้พัดลมจะเป็นชนิดดูดและถ้าใช้ Blower จะเป็นชนิดพัดลมเป่า เนื่องจาก Cooling Tower ชนิดนี้มีพัดลม หรือ Blower พัดพาอากาศจึงสามารถติดตั้งไว้ในที่ร่มได้ และเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพ Cooling Tower ชนิด Mechanical Draft จะมีประสิทธิภาพสูงกว่า ชนิด Natural Draft

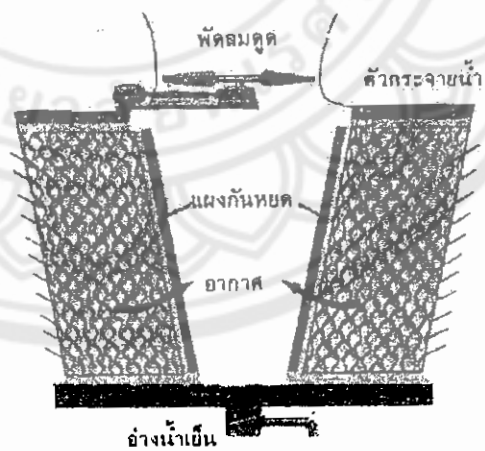
โดยทั่วไป Cooling Tower ชนิด Natural Draft และ Mechanical Draft จะสามารถแบ่งย่อยได้เป็น 2 รูปแบบ คือ แบบไหลสวนทาง (Counter flow tower) และแบบไหลขวาง (Cross flow tower) ซึ่งต่างก็ประกอบด้วยชิ้นส่วนร่วมกันคือระบบการไหลของอากาศ ระบบการกระจายน้ำ และระบบพื้นผิวที่ถ่ายเทความร้อน เพียงแต่มีการจัดวางต่างกันไปเท่านั้น

แบบไหลสวนทาง (Counter flow tower) การสัมผัสจะเกิดในแนวสวนทางกัน คือ อากาศจะไหลขึ้นจากทางด้านล่าง สวนทางกับน้ำที่ตกลงมาจากด้านบน

แบบไหลขวาง (Cross flow tower) อากาศเย็นจะไหลในแนวราบผ่านแผงขยายฟิล์มน้ำ และสัมผัสในแนวตั้งฉากกับน้ำที่ไหลลงมาจากด้านบน

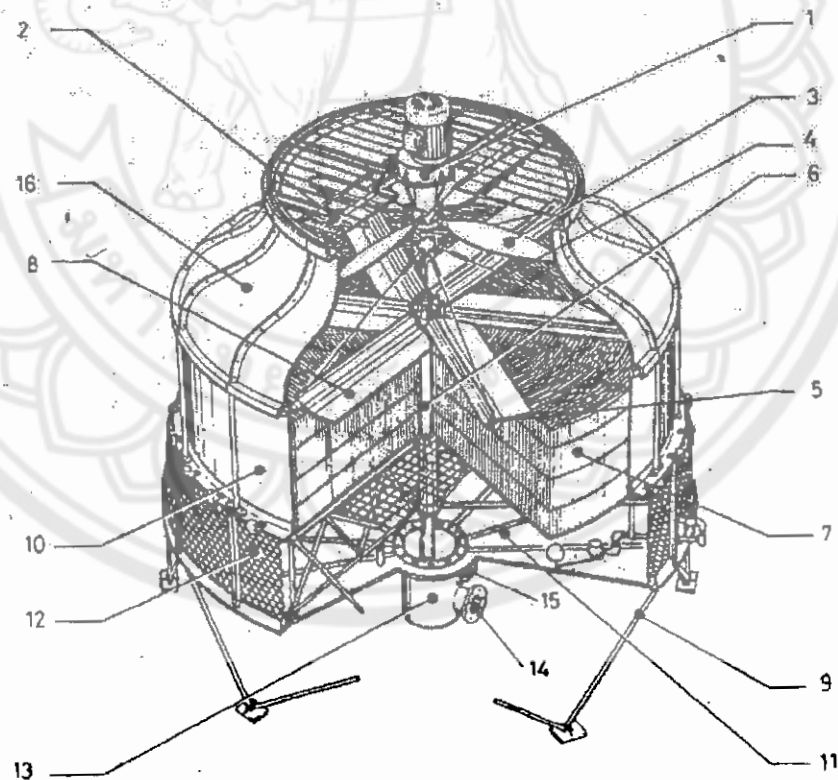

รูปที่ 1 Cooling Tower ชนิด Mechanical draft counter flow
(ที่มา:เทคนิค ไฟฟ้า เครื่องกล อุตสาหกรรม ฉบับที่ 105, ไพบุลย์ ศรีภาสกร)

รูปที่ 2 Cooling Tower ชนิด Mechanical draft cross flow
(ที่มา:เทคนิค ไฟฟ้า เครื่องกล อุตสาหกรรม ฉบับที่ 105, ไพบุลย์ ศรีภาสกร)

การทำงานของ Cooling Tower แบบอากาศไหลสวนทางกับน้ำ (รูปที่ 3) น้ำร้อนจะไหลเข้าสู่ท่อน้ำร้อนเข้า (14) ผ่านท่อน้ำร้อนออก (6) ผ่านหัวจ่ายน้ำ (4) และจะจ่ายน้ำร้อนออกที่ท่อจ่ายน้ำ (5) น้ำร้อนขณะไหลออกจากท่อจะมีแรงขับเคลื่อนทำให้ท่อจ่ายน้ำหมุนรอบแกนหัวจ่ายน้ำ (4) น้ำร้อนจะราดลงบนแผงขยายฟิล์มน้ำ (7) แผงขยายฟิล์มน้ำจะทำหน้าที่แผ่กระจายน้ำร้อนออกเป็นพื้นที่ที่กว้าง น้ำร้อนจะไหลลงสู่เบื้องล่างด้วยแรงดึงดูดของโลก พัดลม (3) จะดูดอากาศเข้าทางช่องอากาศเข้า (12) ผ่านแผงขยายฟิล์มน้ำ (7) สวนทางกับทิศการไหลของน้ำ ขณะที่น้ำไหลสวนทางกับอากาศ น้ำร้อนจะถ่ายเทความร้อนให้กับอากาศ กลายเป็นน้ำเย็น (11) น้ำเย็นในถาดรองรับน้ำเย็นจะถูกใช้ระบายความร้อนกลายเป็นน้ำร้อนกลับเข้าทางท่อน้ำร้อนเข้า (14)

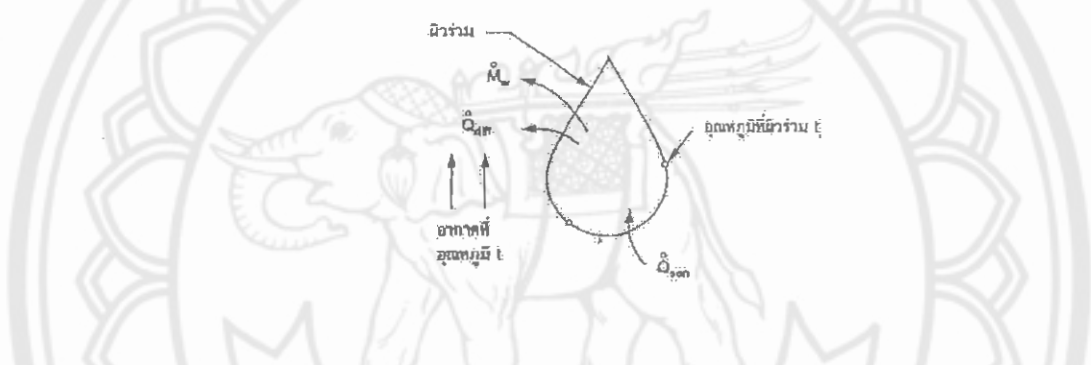

รูปที่ 3 การทำงานของ Cooling Tower ชนิด Mechanical draft counter flow
(ที่มา: 65 เรื่อนำรู้เทคนิคเครื่องกล , สิทธิชัย วงษ์รัตนสุภรณ์)

ปริมาณความร้อนถ่ายเทระหว่างหยดน้ำกับอากาศ

ของไหลทำงานที่ไหลผ่าน Cooling Tower มี 2 ชนิด คือ น้ำ และอากาศ ขณะที่น้ำไหลผ่านแผงกระจายน้ำจะทำให้น้ำกระจายแผ่เต็มแผงขยายฟิล์มน้ำ จึงทำให้น้ำขณะไหลผ่านสัมผัสกับอากาศนั้น จะระเหยตัวกลายเป็นไอน้ำ และเข้าไปในอากาศจึงทำให้อากาศมีความชื้นสูงขึ้น ส่วนน้ำจะเย็นลงเนื่องจากการดึงความร้อนจากน้ำ เพื่อใช้ระเหยตัว และแพร่กระจายผ่านผิวร่วม (Interface) ระหว่างหยดน้ำและอากาศ กลไกในการถ่ายเทจึงมีทั้งการถ่ายเทมวล และการถ่ายเทความร้อน จากความร้อนทั้งหมดที่ถ่ายเทออกจากหยดน้ำนั้นประมาณ 75 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความร้อนแฝงที่ติดไปกับไอน้ำที่ถ่ายเทความร้อนผ่านผิวร่วม และการถ่ายเทสู่อากาศโดยการพาความร้อนต่อไป

รูปที่ 4 การถ่ายเทมวลและความร้อนระหว่างหยดน้ำกับอากาศ

(ที่มา:เทคนิค ไฟฟ้า เครื่องกล อุตสาหกรรม ฉบับที่ 141, รศ.มนตรี พิรุณเกษร)

ดังนั้นอัตราการความร้อนที่แพร่กระจายติดไปกับไอน้ำที่ระเหยออกจากหยดน้ำ คำนวณจาก

$$Q_{diff} = M_w \lambda_w \quad (1)$$

M_w = อัตราการแพร่มวลไอน้ำผ่านผิวร่วม , kg / s

λ_w = ความร้อนแฝงจำเพาะของไอน้ำที่แพร่กระจายออก , kJ / kg

Q_{diff} = อัตราความร้อนแพร่กระจายติดไปกับไอน้ำ , kW

เนื่องจากอุณหภูมิกระเปาะเปียกต่ำกว่าอุณหภูมิของอากาศ (อุณหภูมิกระเปาะแห้ง) ดังนั้นอุณหภูมิผิวร่วม (t_d) จึงต่ำกว่าอุณหภูมิของอากาศ (t) จึงทำให้ความร้อนถ่ายเทออกจากอากาศสู่หยดน้ำโดยการพาความร้อน ซึ่งคำนวณจาก

$$Q_{sen} = \alpha A_f (t - t_d) \quad (2)$$

Q_{sen} = อัตราความร้อนถ่ายเทจากอากาศสู่หยดน้ำโดยการพาความร้อน

α = สัมประสิทธิ์การพาความร้อนที่ผิวร่วม , kW / m² K

A_f = พื้นที่ผิวหยดน้ำ , m²

ภายใต้จุดสมดุล อุณหภูมิของหยดน้ำจะคงที่และเท่ากับอุณหภูมิกระเปาะเปียก ถ้า
อุณหภูมิกระเปาะเปียกเสถียรที่จุดนี้ จะพบว่า $\dot{Q}_{diff} = \dot{Q}_{sen}$

ถ้าสำหรับอัตราการแพร่มวลไอน้ำผ่านผิวร่วมสามารถหาในรูปของความดันย่อย ดังนี้

$$\dot{M}_w = K_g A (P_i - P_a) \quad (3)$$

K_g = สัมประสิทธิ์ฟิล์มของการแพร่ , s/m

P_i = ความดันย่อยของไอน้ำที่ผิวร่วม , kPa

P_a = ความดันย่อยของไอน้ำในอากาศ , kPa

หรือเขียนในรูปสมการของ

$$\dot{M}_w = K_a' A_i (w_i - w_a) \quad (4)$$

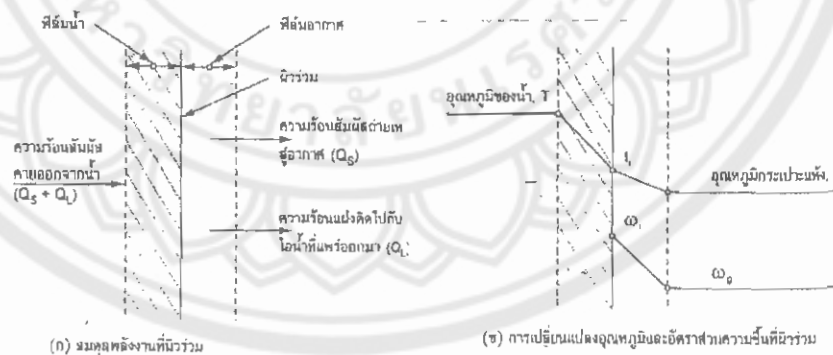
K_a' = สัมประสิทธิ์การแพร่ , kg/m²s

w_i = อัตราส่วนความชื้นที่ผิวร่วม , kg/kg

w_a = อัตราส่วนความชื้นในอากาศ , kg/kg

จากสมการ (1) , (2) และ (4) พิจารณาที่จุดสมดุล อุณหภูมิหยดน้ำเท่ากับอุณหภูมิ
กระเปาะเปียกของอากาศ

$$w_i - w_a = \alpha (t_i - t_a) / K_a' \lambda_w \quad (5)$$

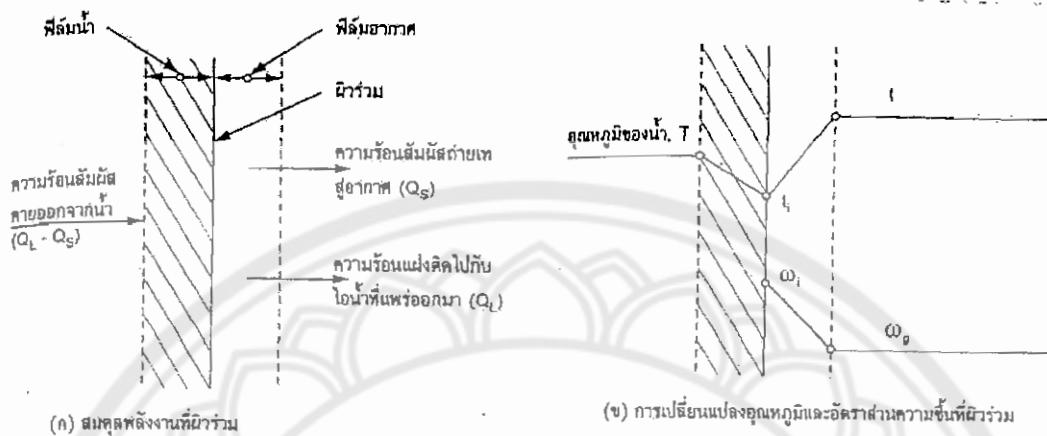

(ก) สมดุลพลังงานที่ผิวร่วม

(ข) การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิและอัตราส่วนความชื้นที่ผิวร่วม

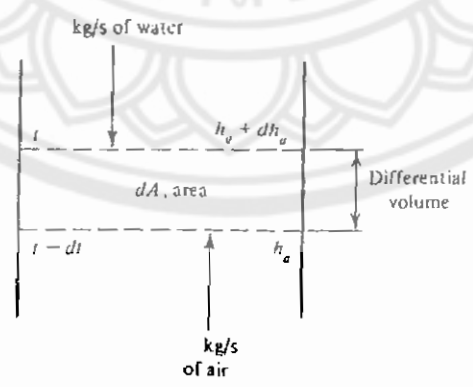
รูปที่ 5 การถ่ายเทความร้อนใน Cooling Tower เมื่ออุณหภูมิสูงกว่าอุณหภูมิ
กระเปาะแห้งของอากาศ

(ที่มา:เทคนิค ไฟฟ้า เครื่องกล อุตสาหกรรม ฉบับที่ 141 , รศ.มนตรี พิรุณเกษตร)

รูปที่ 6 การถ่ายเทความร้อนใน Cooling Tower เมื่ออุณหภูมิน้ำต่ำกว่าอุณหภูมิ
 ระยะเวลา แห่งของอากาศ
 (ที่มา:เทคนิค ไฟฟ้า เครื่องกล อุตสาหกรรม ฉบับที่ 141 , รศ.มนตรี พิรุณเกษตร)

การถ่ายเทความร้อนใน Cooling Tower

รูปที่ 7 การแลกเปลี่ยนพลังงานใน Cooling Tower ชนิด Mechanical draft counterflow
 (ที่มา:Refrigeration and Air Condition , Wilbert F.Stoecker, Jerold W.Jones, 2nd edition, McGraw-Hill)

จาก *Analysis of a counter flow cooling tower

$$dQ = m_a \dot{d}h_a = m_w \dot{C}p_w dt \quad (6)$$

$$\int dQ = \int m_a \dot{d}h_a = \int m_w \dot{C}p_w dt \quad \text{จะได้}$$

$$Q_a = Q_w$$

$$m_a (h_{a0} - h_{a1}) = m_w C p_w (t_{w1} - t_{w0}) \quad (7)$$

ดังนั้นจะได้

$$Q_a = m_a (h_{a0} - h_{a1}) \quad (8)$$

$$Q_w = m_w C p_w (t_{w1} - t_{w0}) \quad (9)$$

และในการคำนวณประสิทธิภาพถ่ายเทความร้อนของ Cooling Tower (Effectiveness of A Counterflow Cooling Tower) สามารถหาได้จากสมการ

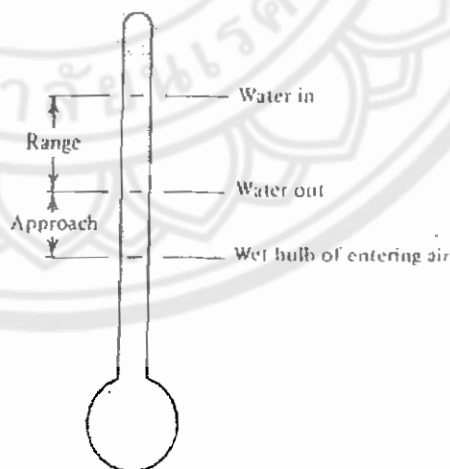
$$\begin{aligned} \mathcal{E} &= Q_{\text{actual}} / Q_{\text{theory}} \\ &= m_w C p_w (t_{w1} - t_{w0}) / m_w C p_w (t_{w1} - t_{wb}) \\ \mathcal{E} &= (t_{w1} - t_{w0}) / (t_{w1} - t_{wb}) \quad (10) \end{aligned}$$

$$\text{Range} = t_{w1} - t_{w0}$$

$$\text{Approach} = t_{w0} - t_{wbi}$$

ดังนั้นจะได้

$$\mathcal{E} = \text{Range} / (\text{Range} + \text{Approach})$$

รูปที่ 8 Range and approach in a Cooling Tower

(ที่มา: Refrigeration and Air Condition, Wilbert F. Stoecker, Jerold W. Jones, 2nd edition, McGraw-Hill)

เมื่อ $Q_{\text{actual}}^{\bullet}$ = อัตราการถ่ายเทความร้อนจริงของ Cooling Tower

$Q_{\text{theory}}^{\bullet}$ = อัตราการถ่ายเทความร้อนทางทฤษฎีของ Cooling Tower

ϵ = ประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนของ Cooling Tower (Effectiveness of A Counterflow Cooling Tower)

$Q_w^{\bullet}$ = อัตราความร้อนถ่ายเทออกจากน้ำทั้งหมด, kW

$Q_a^{\bullet}$ = อัตราความร้อนถ่ายเทสู่อากาศ, kW

$m_w^{\bullet}$ = อัตราการไหลของน้ำ, kg/s

$m_a^{\bullet}$ = อัตราการไหลของอากาศ, kg/s

Cp_w = ค่าความจุความร้อนจำเพาะของน้ำที่ความดันคงที่
= 4.19 kJ/kg-K

t_{wi} = อุณหภูมิของน้ำทางเข้า Cooling Tower, °C

t_{wo} = อุณหภูมิของน้ำทางออก Cooling Tower, °C

t_{wbi} = อุณหภูมิกระเปาะเปียกของอากาศเข้า Cooling Tower, °C

h_{ai} = เอนทาลปีของอากาศตรงทางเข้า Cooling Tower, kJ/kg

h_{ao} = เอนทาลปีของอากาศตรงทางออก Cooling Tower, kJ/kg

สมการที่ (7) เป็นสมการจากสมดุลพลังงานโดยไม่คิดการสูญเสียความร้อนออกสู่ภายนอก คุณสมบัติ h_a หาจากตารางที่ 3

การคำนวณอัตราการไหลของอากาศจาก Orifice

การคำนวณจาก Orifice สามารถคำนวณได้จาก Discharge Coefficient และ Flow Coefficient

การไหลในท่อแบบ Incompressible Flow จะใช้ Bernoulli's Equation เมื่อ $\Delta P.E = 0$ จะได้

$$\frac{p_1}{\rho} + \frac{V_1^2}{2g_c} = \frac{p_2}{\rho} + \frac{V_2^2}{2g_c} \quad (11)$$

จากสมการการไหลแบบ Continuity Equation จะได้ค่า V_1 ,

$$V_1 = V_2 (A_2/A_1) \quad (12)$$

แทนค่าสมการ (11) ในสมการ (12) จะได้

$$V_2 = \frac{1}{[1-(A_2/A_1)^2]^{1/2}} [2g_c (p_1-p_2)/\rho]^{1/2} \quad (13)$$

เมื่อ Discharge Coefficient ,C

$$C = Q_{Actual} / Q_{Ideal} \tag{14}$$

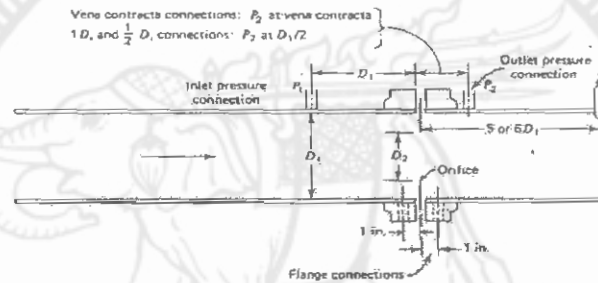
จากสมการที่ (13) และ (14) จะได้

$$Q_{Actual} = \frac{CA_2}{[1-(A_2/A_1)^2]^{1/2}} [2g_c (p_1-p_2)/\rho]^{1/2} \tag{15}$$

ดังนั้น Flow Coefficient, C_d,

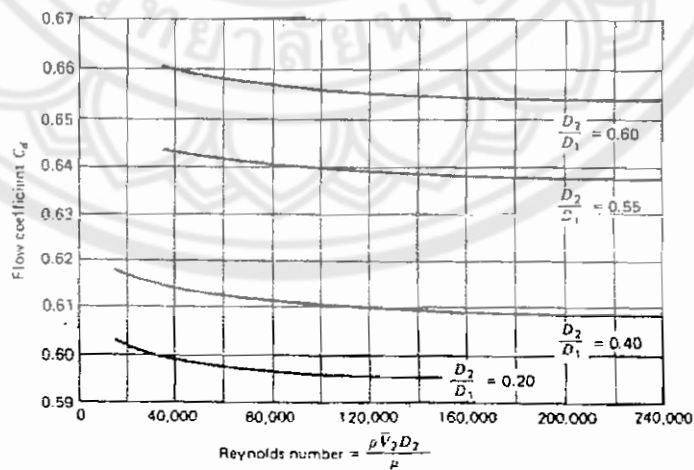
$$C_d = \frac{C}{[1-(A_2/A_1)^2]^{1/2}} \tag{16}$$

และ C_d หาได้จากรูปที่ 10

รูปที่ 9 Orifice plate

(ที่มา: Heating Ventilating and Air Conditioning Analysis and Design , Faye C.McQuiston ,Jerald D.Parker , 4th edition , 1994 , John Wiley & Sons,Inc.)

รูปที่ 10 แผนภูมิ Flow Coefficient

(ที่มา : Heating Ventilating and Air Conditioning Analysis and Design , Faye C.McQuiston ,Jerald D.Parker , 4th edition , 1994 , John Wiley & Sons,Inc.)

8. ความปลอดภัยขณะทำการทดลอง

ขณะทำการทดลองอาจเกิดอุบัติเหตุขึ้น จึงจำเป็นต้องหามาตรการป้องกันและแก้ไข ดังนี้

- 8.1 ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการทดลองใช้พลังงานไฟฟ้า จึงอาจเกิดการลัดวงจรหรือไฟฟ้ารั่วได้ จึงควรสวมรองเท้าที่เป็นฉนวนขณะทำการทดลอง
- 8.2 การเดินเครื่องอุปกรณ์ต้องเดินเครื่องปั๊มก่อน แล้วตามด้วยพัดลมและเครื่องทำน้ำอุ่นตามลำดับ
- 8.3 ในกรณีฉุกเฉินใดๆ ให้ผู้ทำการทดลองปิดสวิทช์ หรือถอดปลั๊ก

9. ขั้นตอนการทดลอง

1. เปิดน้ำเข้าอ่างเก็บ โดยมีวาล์วลูกกลอยควบคุมระดับน้ำ
2. อ่านค่าผลต่างความดันเริ่มต้นจากमानอมิเตอร์
3. เปิดพัดลม ปรับอุปกรณ์ปรับปริมาณอากาศให้ได้ผลต่างความดันจากमानอมิเตอร์มีค่าสูงสุด ซึ่งมีค่าประมาณ $4 \text{ mmH}_2\text{O}$
4. เปิดปั๊มน้ำ ปรับอัตราการไหลของน้ำให้ได้ค่า Q_w (ค่าแนะนำ : ประมาณ 1 ลิตรต่อ 11 วินาที) โดยใช้นาฬิกาจับเวลา (ถ้าปั๊มคุดน้ำไม่ขึ้นให้ทำการล่อน้ำ)
5. เปิดเครื่องทำน้ำอุ่น ปรับอุณหภูมิน้ำเข้าให้ได้ค่า t_{wi} ประมาณ 42°C
6. รอประมาณ 10 นาทีเพื่อให้ระบบเข้าสู่สภาวะสมดุล ทำการบันทึกค่าอุณหภูมิน้ำเข้า (t_{wi}), น้ำออก (t_{wo}), อุณหภูมิอากาศเข้า (t_{ai}), อากาศออก (t_{ao}) ทั้งกระเปาะเปียก(CWB)และกระเปาะแห้ง(CDB), อัตราการไหลของน้ำ (Q_w) และผลต่างความดันจากमानอมิเตอร์ลงในตารางบันทึกผลการทดลอง
7. ทำการทดลองซ้ำ ข้อ 6. แต่ปรับอัตราการไหลของอากาศให้ได้ค่าผลต่างความดันจากमानอมิเตอร์มีค่าประมาณ $2.5 \text{ mmH}_2\text{O}$
8. ทำการทดลองซ้ำ ข้อ 5 – 7 แต่เปลี่ยนอุณหภูมิน้ำเข้าให้ได้ค่า t_{wi} ประมาณ 38°C
9. ทำการทดลองซ้ำ ข้อ 5 – 7 แต่เปลี่ยนอุณหภูมิน้ำเข้าให้ได้ค่า t_{wi} ประมาณ 34°C
10. ทำการทดลองซ้ำ ข้อ 3 – 9 แต่เปลี่ยนอัตราการไหลของน้ำให้ได้ค่า Q_w (ค่าแนะนำ : ประมาณ 1 ลิตรต่อ 16 วินาที) โดยใช้นาฬิกาจับเวลา
11. เมื่อทำการทดลองเสร็จให้ปิดสวิทช์เครื่องทำน้ำอุ่น ปั๊ม และพัดลมตามลำดับ (ต้องปิดเครื่องทำน้ำอุ่นก่อนปิดปั๊มทุกครั้งเพื่อความปลอดภัย)

12. นำค่าที่บันทึกไปคำนวณหา อัตราการไหลของน้ำโดยมวล (m_w°), อัตราการไหลของอากาศโดยมวล (m_a°) อัตราการถ่ายเทความร้อนของน้ำ (Q_w°), อัตราการถ่ายเทความร้อนของอากาศ (Q_a°) และประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อน (E)
13. นำค่าที่ได้มาวิเคราะห์ และพล็อตกราฟระหว่าง Q_w°, Q_a° กับข้อมูล E กับเงื่อนไขการทดลอง และระหว่างเอนทัลปีกับ อุณหภูมิ

10. ตารางผลการทดลอง

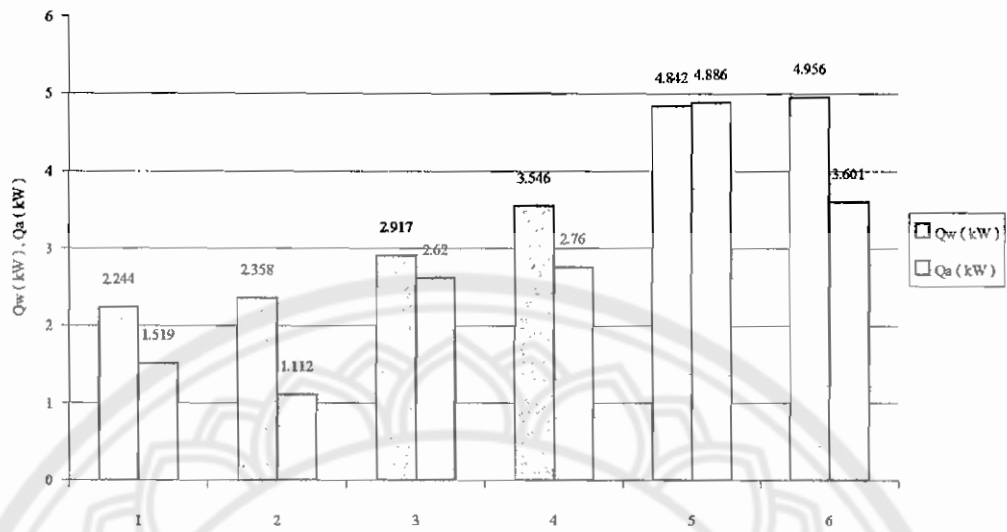
ตารางบันทึกผลการทดลอง

อัตราการไหลของน้ำ (L/s)	ข้อมูล ที่	ผลต่างความดัน จาก Manometer (mmH ₂ O)	อุณหภูมิน้ำ (C)		อุณหภูมิอากาศ (C)			
			เข้า	ออก	เข้า		ออก	
(Q_w)			t_{wi}	t_{wo}	CWB	CDB	CWB	CDB
1/11.0	1	2.5	33.9	28	26	31.1	26.7	31
	2	4.1	33.9	27.7	26	32.1	26.4	39.7
	3	2.5	37.9	29.2	26	32.2	27.2	31.6
	4	4.05	37.9	28.6	26	32.2	27	30
	5	2.5	42.8	30.1	26	32	28.2	31.9
	6	4	42.4	29.4	26	32	27.3	30.3
1/16.17	1	2.5	34	27.9	26	32.2	26.3	31.2
	2	4	34	27.5	26	32.3	26.2	30.2
	3	2.5	38.5	28.6	26	32.9	27	31.7
	4	4	38	28.1	26	32.3	26.8	30.9
	5	2.5	42.3	29.5	26	33	27.2	32.1
	6	4	42.3	29	26	33	27	31.5

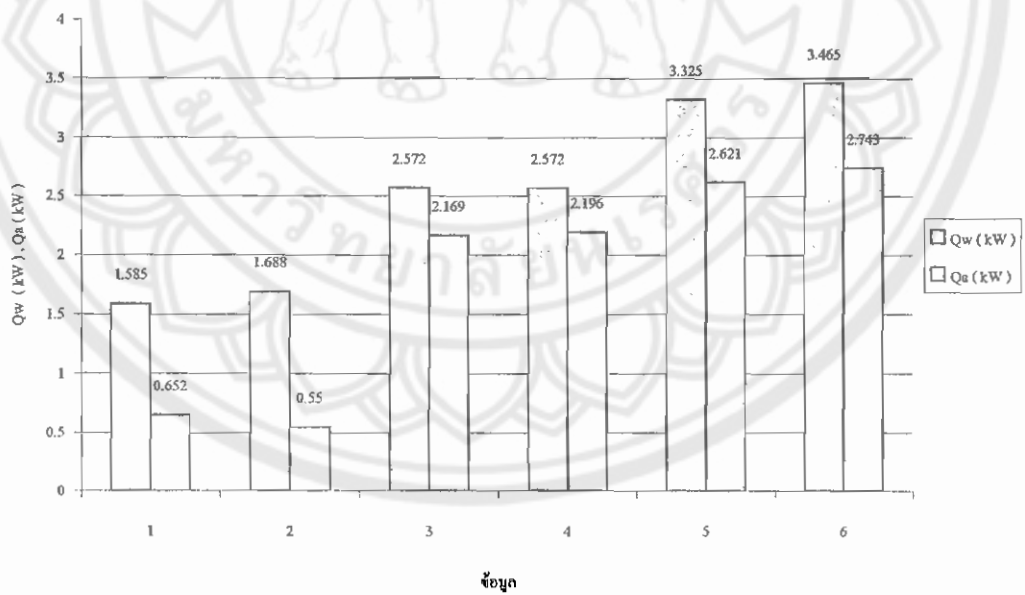

ตารางบันทึกผลการคำนวณ

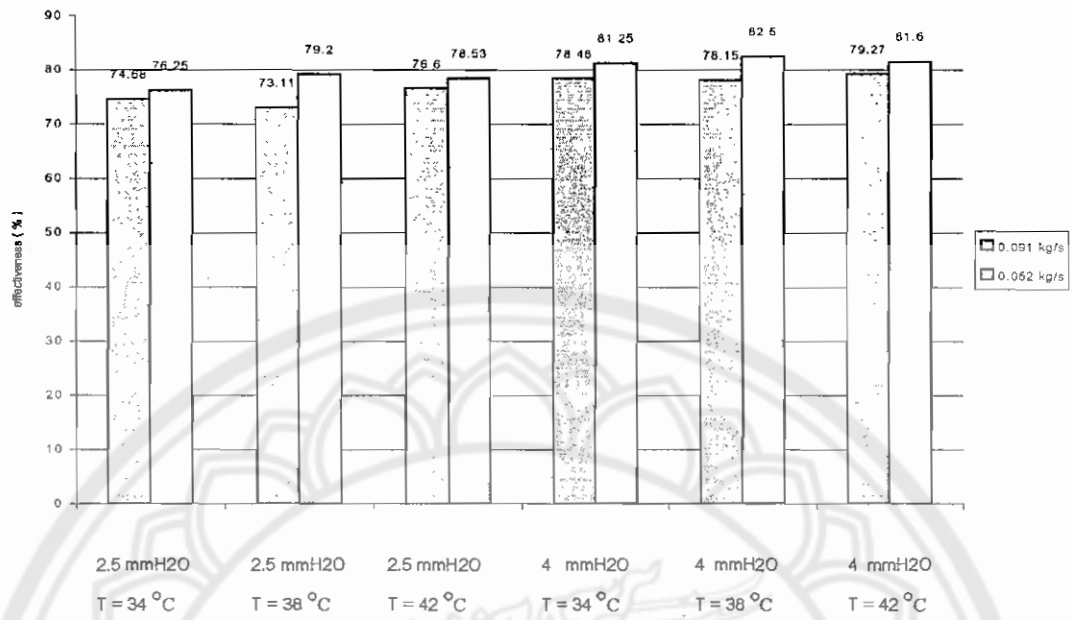
อัตราการไหลของน้ำ	ข้อมูล	เอนทาลปีของน้ำที่อากาศเข้า	เอนทาลปีของอากาศเข้า	เอนทาลปีของอากาศออก	ปริมาตรจำเพาะของอากาศออก	เอนทาลปีของน้ำเข้า	เอนทาลปีของน้ำออก	อัตราการไหลของน้ำ	อัตราการไหลของอากาศ	อัตราการถ่ายเทความร้อน	ประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อน
Q_w		h_{wei}	h_{ai}	h_{ao}	v	h_{wi}	h_{wo}	Q_w	Q_a	Q_w°	Q_a°
(L/s)		(kJ/kg)	(kJ/kg)	(kJ/kg)	(m ³ /kg)	(kJ/kg)	(kJ/kg)	(kg/s)	(kg/s)	(kW)	(kW)
1/11.0	1	108.95	80.777	83.917	0.8797	141.962	117.310	0.091	0.4838	2.244	1.519
	2	108.95	80.777	82.571	0.8782	141.962	116.056	0.091	0.6201	2.358	1.112
	3	108.95	80.777	86.201	0.8821	158.673	122.320	0.091	0.4832	2.917	2.62
	4	108.95	80.777	85.263	0.8811	159.090	119.815	0.091	0.6153	3.546	2.76
	5	108.95	80.777	90.932	0.8870	178.854	126.078	0.091	0.4818	4.842	4.886
	6	108.95	80.777	86.670	0.8826	177.082	123.155	0.091	0.611	4.956	3.601
1/16.17	1	108.95	80.777	82.123	0.8777	142.380	116.892	0.062	0.4844	1.585	0.652
	2	108.95	80.777	81.674	0.8773	142.380	115.220	0.062	0.6128	1.688	0.55
	3	108.95	80.777	85.263	0.8811	161.180	119.815	0.062	0.4834	2.572	2.169
	4	108.95	80.777	84.366	0.8802	158.673	117.730	0.062	0.6118	2.572	2.196
	5	108.95	80.777	86.201	0.8821	176.639	123.570	0.062	0.4832	3.325	2.621
	6	108.95	80.777	85.263	0.8811	176.639	121.485	0.062	0.6115	3.465	2.743

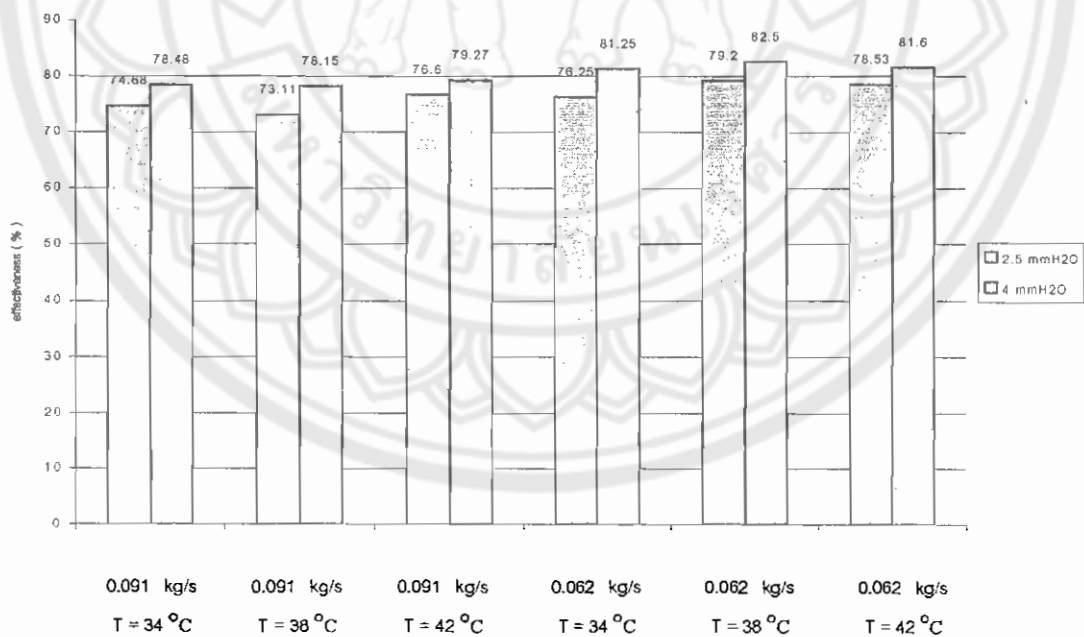
กราฟที่ 1 แสดงค่า Q_w และ Q_a กับข้อมูล ที่อัตราการไหลน้ำ 0.091 kg/s

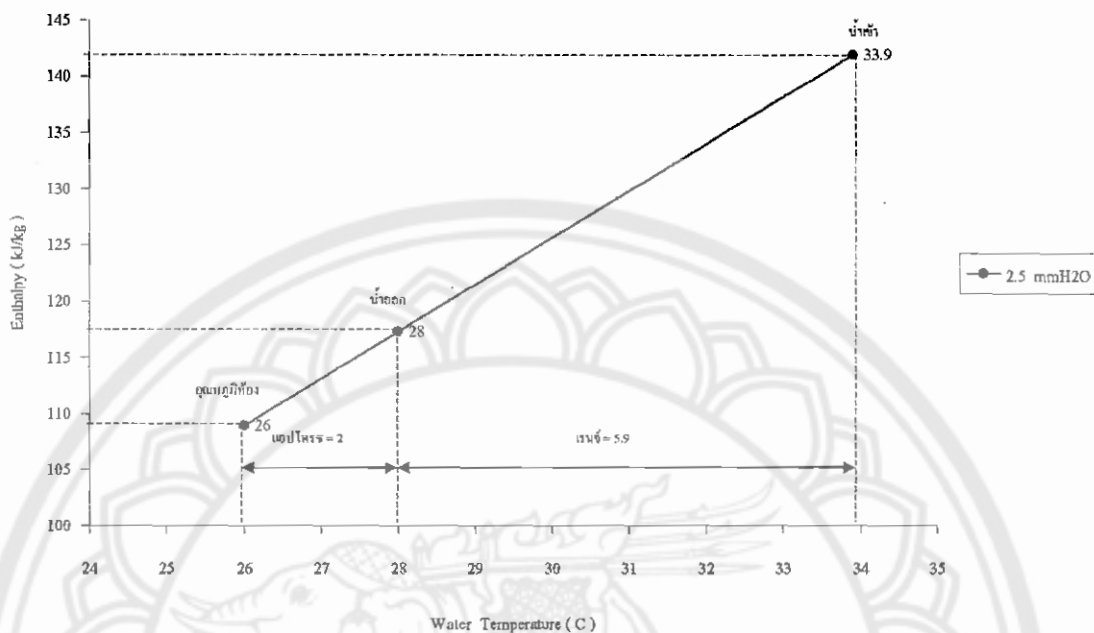
กราฟที่ 2 แสดงค่า Q_w และ Q_a กับข้อมูล ที่อัตราการไหลน้ำ 0.062 kg/s

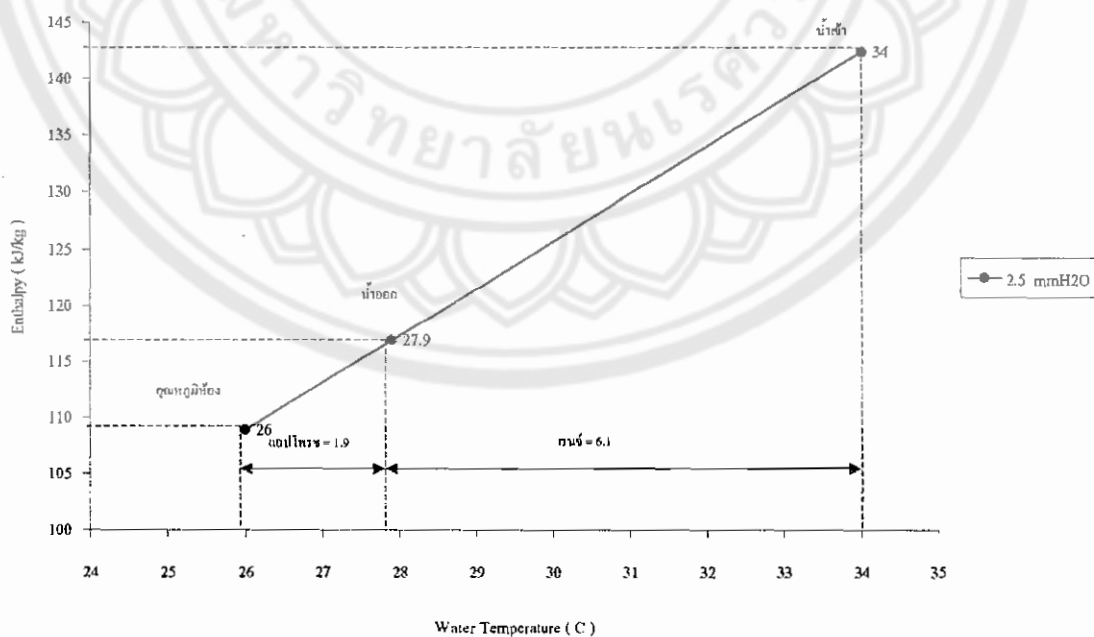
กราฟที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบค่าประสิทธิผล
ของผลต่างความดัน 2.5 mmH₂O กับ 4 mmH₂O

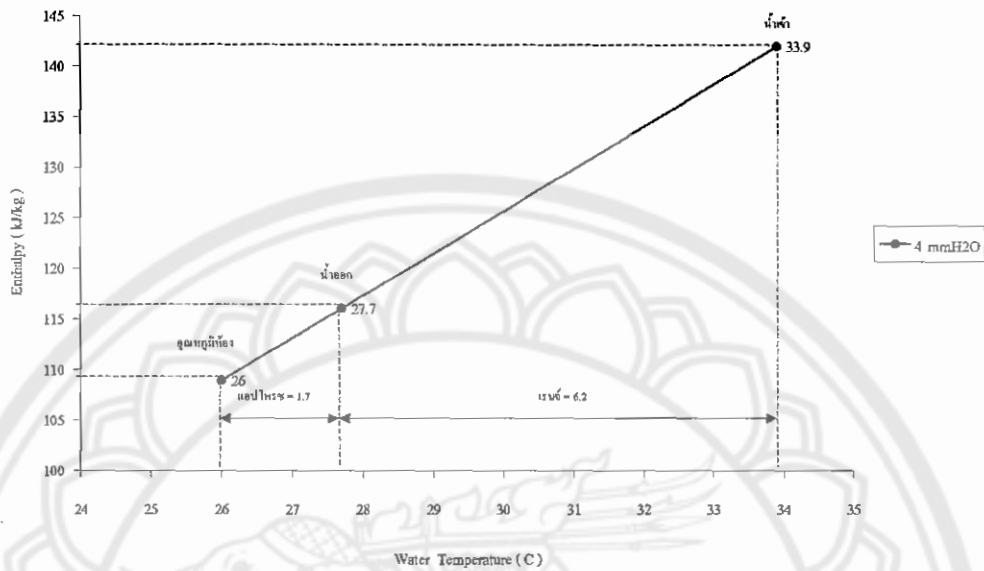
กราฟที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบค่าประสิทธิผล
ของอัตราการไหลน้ำ 0.091 kg/s กับ อัตราการไหลน้ำ 0.062 kg/s

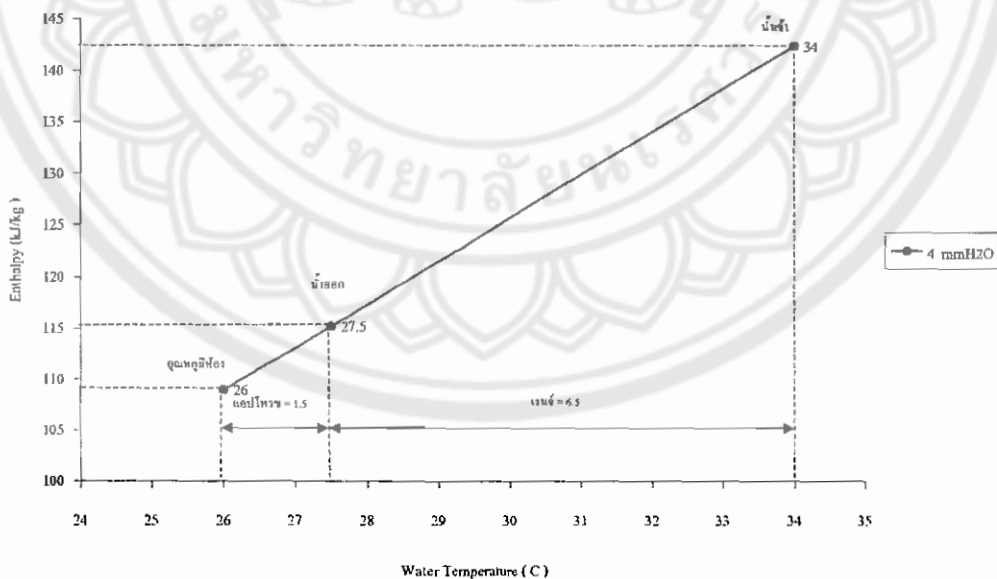
กราฟที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทัลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 34 °C) ที่อัตราไหลของน้ำ 0.091 kg/s

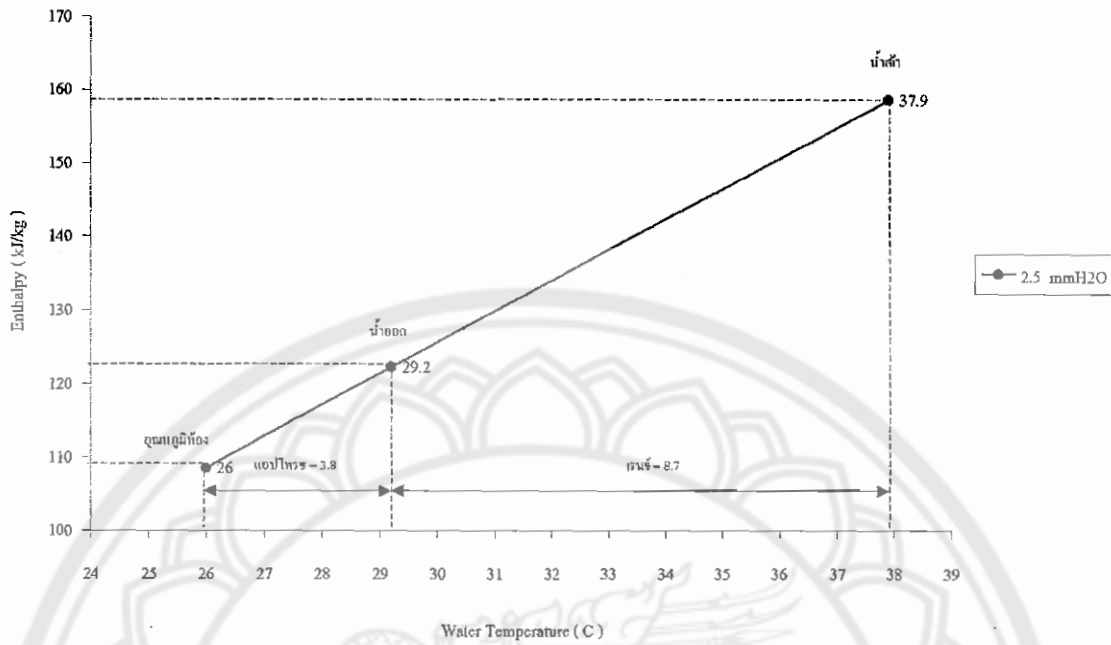
กราฟที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทัลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 34 °C) ที่อัตราไหลของน้ำ 0.062 kg/s

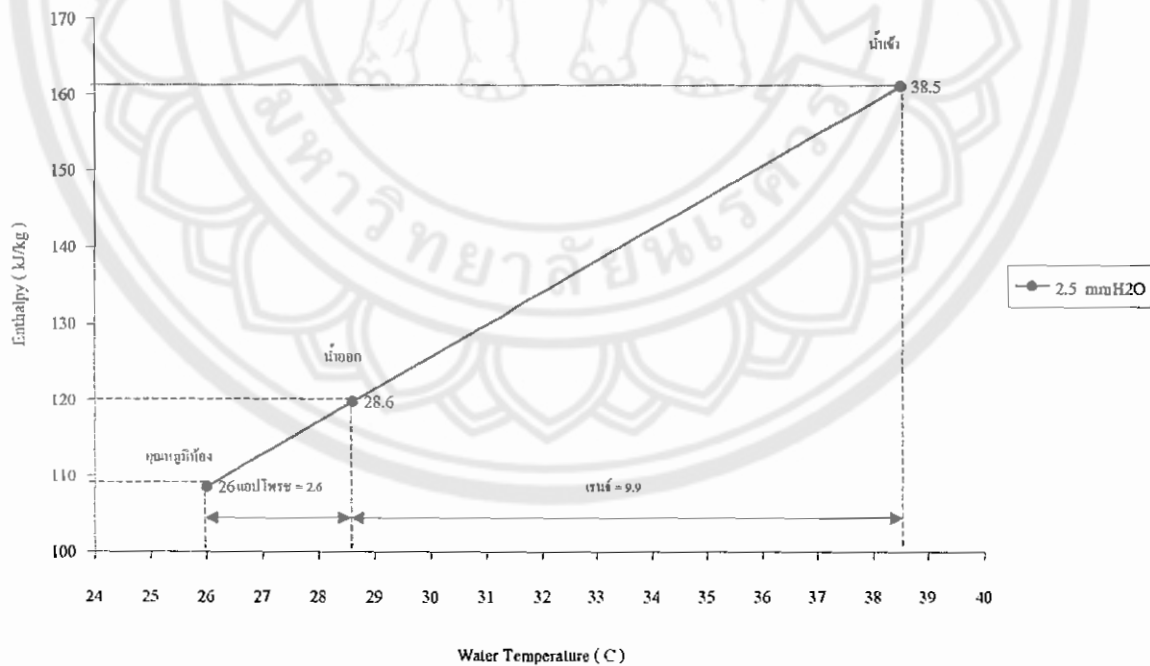
กราฟที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทัลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 34 °C) ที่อัตราไหลของน้ำ 0.091 kg/s

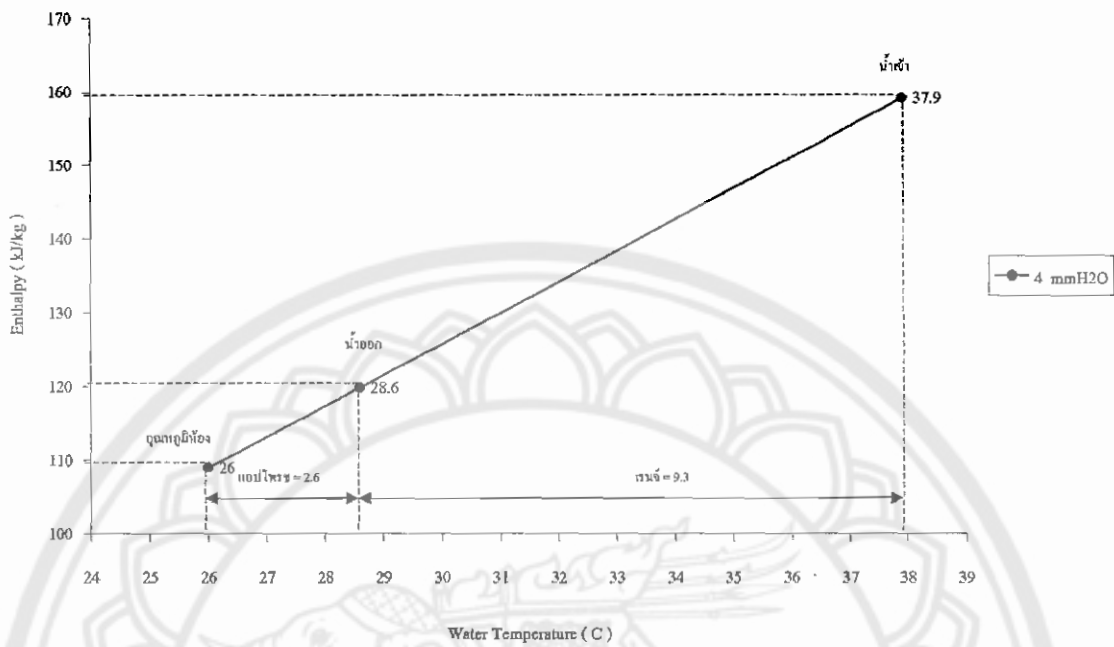
กราฟที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทัลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 34 °C) ที่อัตราไหลของน้ำ 0.062 kg/s

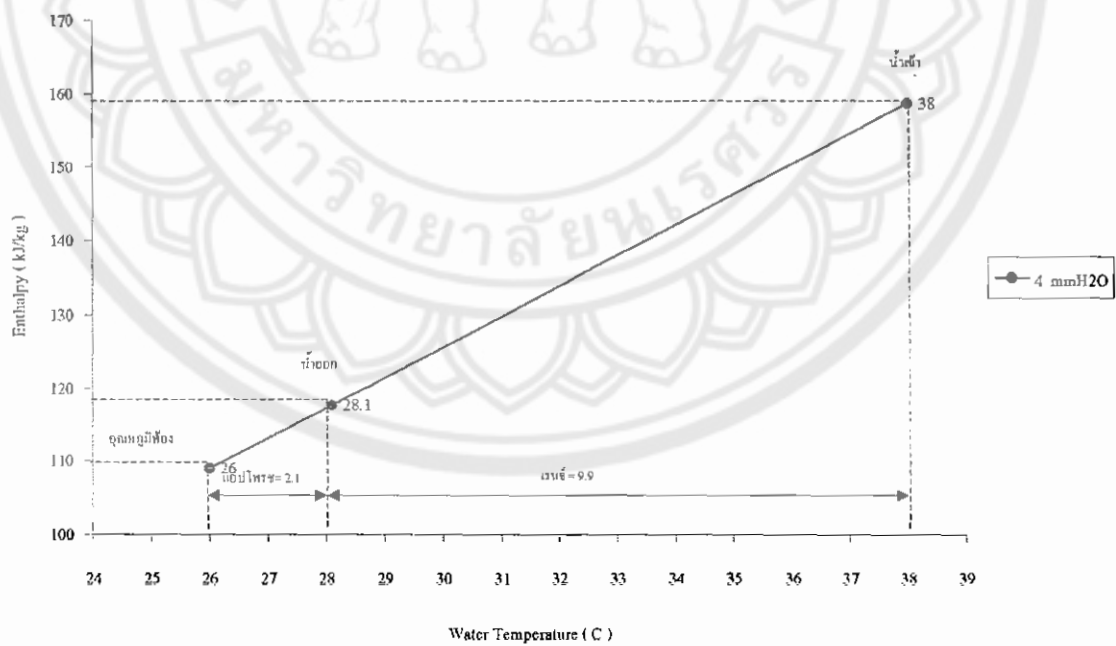
กราฟที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทัลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 38 °C)
ที่อัตราการไหลของน้ำ 0.091 kg/s

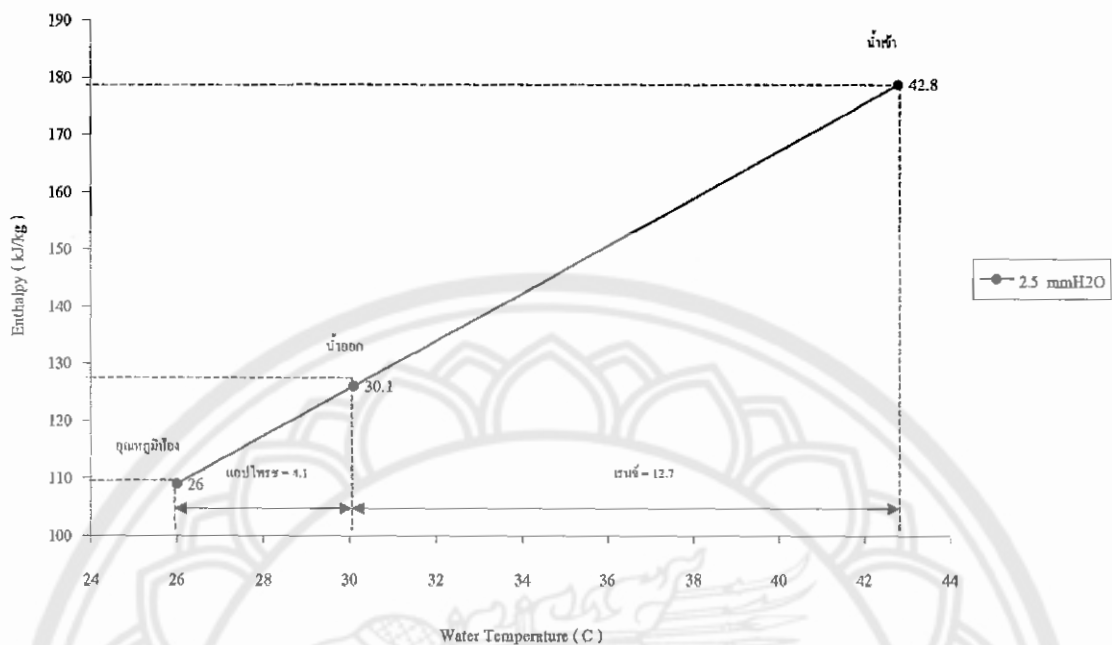
กราฟที่ 10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทัลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 38 °C)
ที่อัตราการไหลของน้ำ 0.062 kg/s

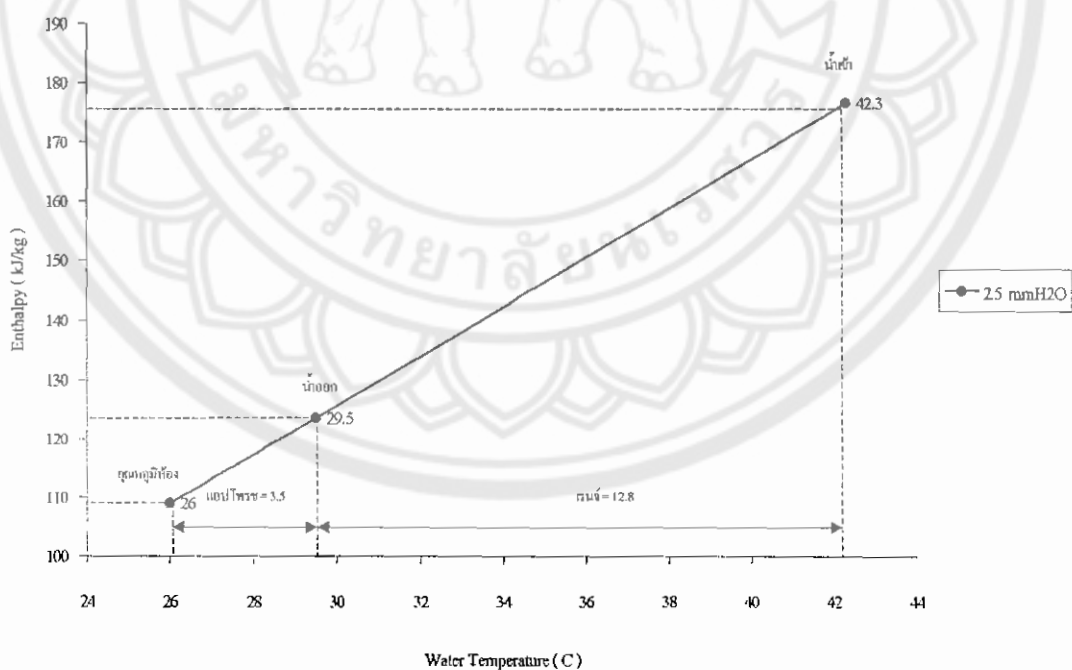
กราฟที่ 11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทัลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 38 °C)
ที่อัตราการไหลของน้ำ 0.091 kg/s

กราฟที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทัลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 38 °C)
ที่อัตราการไหลของน้ำ 0.062 kg/s

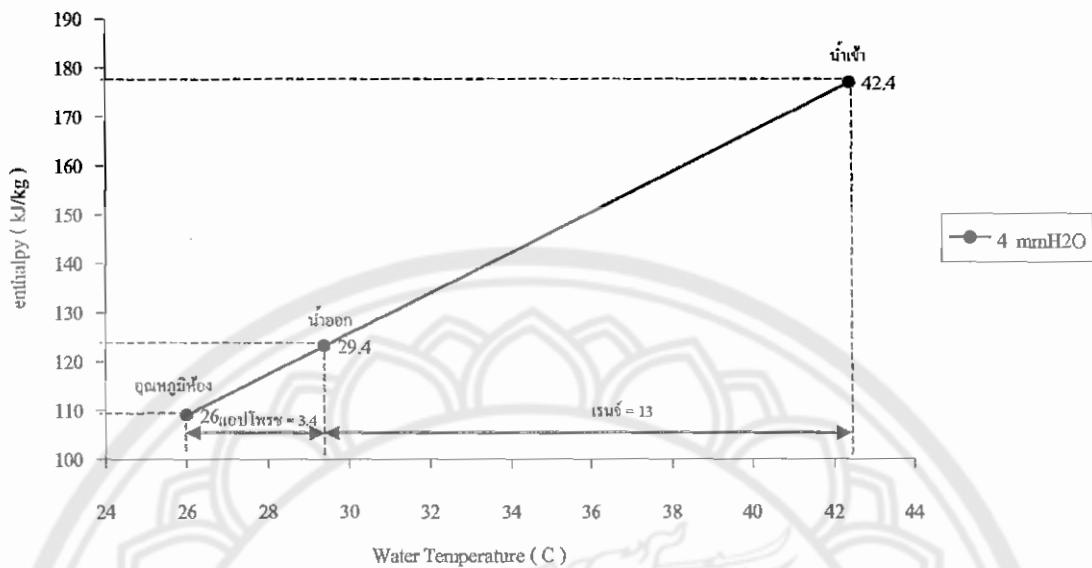

กราฟที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทาลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 42 °C) ที่อัตราไหลของน้ำ 0.091 kg/s

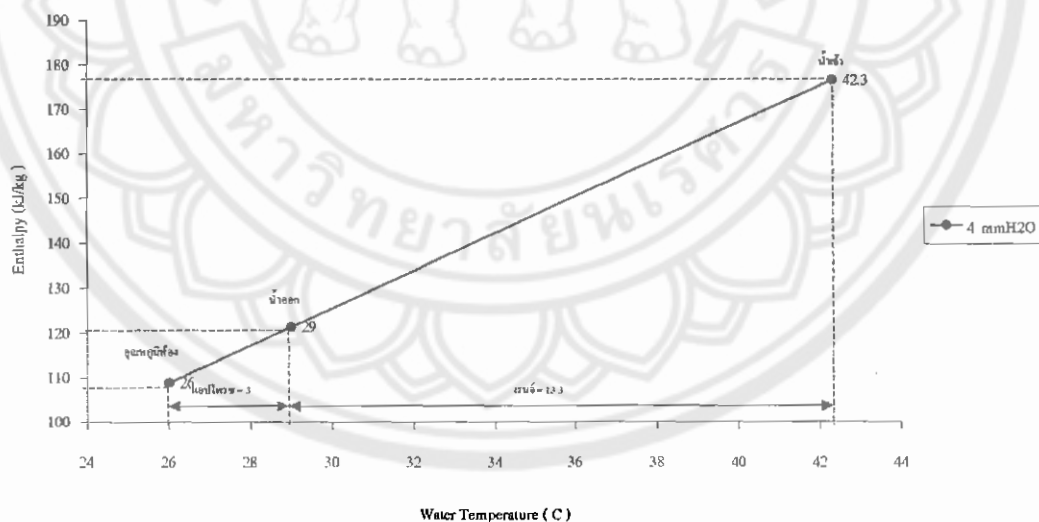

กราฟที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทาลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 42 °C) ที่อัตราไหลของน้ำ 0.062 kg/s

กราฟที่ 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทัลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 42 °C) ที่อัตราไหลของน้ำ 0.091 kg/s

กราฟที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเอนทัลปีกับอุณหภูมิน้ำ (น้ำเข้า 42 °C) ที่อัตราไหลของน้ำ 0.062 kg/s

11. ตัวอย่างการคำนวณ

11.1 การคำนวณอัตราการไหลของน้ำ

จากตารางบันทึกผลการทดลอง ที่อัตราการไหลของน้ำ (Q_w) เท่ากับ

$$1/11.0 \text{ L/s} = 0.091 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3/\text{s}$$

$$\begin{aligned} \text{จากสมการ} \quad \dot{m}_w &= \rho Q_w \\ &= 1000 (0.091 \cdot 10^{-3}) \text{ kg/s} \\ &= 0.091 \text{ kg/s} \end{aligned}$$

11.2 การคำนวณอัตราการไหลของอากาศ

การคำนวณค่า discharge coefficient (C)

จากสมการที่ 13

$$V_2 = \frac{1}{[1 - (A_2/A_1)^2]^{1/2}} [2g_c (p_1 - p_2)/\rho]^{1/2}$$

$$\text{เมื่อ } D_1 = 22 \text{ in} = 0.559 \text{ m} \quad \text{จะได้ } A_1 = (\pi/4) D_1^2 = 0.245 \text{ m}^2$$

$$D_2 = 13.2 \text{ in} = 0.335 \text{ m} \quad \text{จะได้ } A_2 = (\pi/4) D_2^2 = 0.088 \text{ m}^2$$

$$P_1 - P_2 = \text{ผลต่างความดันของ Orifice (Pa)}$$

$$= 9.81 h_s$$

$$h_s = \text{ผลต่างความดันจากมานอมิเตอร์ (mmH}_2\text{O)}$$

$$2 \text{ mmH}_2\text{O} = 9.81 \text{ Pa}$$

$$g_c = \text{Conversion factor}$$

$$= 1.0 \text{ kg} \cdot \text{m}/(\text{N} \cdot \text{s}^2)$$

$$\rho = \text{Density of air (kg/m}^3) = 1/U$$

$$U = \text{Specific volume (m}^3/\text{kg)}$$

แทนค่าในสมการจะได้

$$V_2 = 4.748 [h_s/\rho]^{1/2}$$

$$\text{หรือ} \quad V_2 = 4.748 [h_s U]^{1/2}$$

จากสมการ $Re = VD/\nu$

เมื่อ $Re = \text{Reynold's number}$

$V = \text{ความเร็วของอากาศ (m/s)}$

$D = \text{เส้นผ่านศูนย์กลางท่อ (m)}$

$\nu = \text{Kinematic viscosity of air (m}^2/\text{s)}$

จากสมการที่ 16

$$C_d = \frac{C}{[1-(A_2/A_1)^2]^{1/2}}$$

แทนค่า A_1 และ A_2 จะได้

$$C = 0.933C_d$$

$$\text{และ } D_2/D_1 = 0.335/0.559 = 0.6$$

จากการทดลอง Outlet air อยู่ในช่วง 20–30 CWB

จากตารางที่ 3 และ ตารางที่ 4

$$\text{ที่ 20 CWB, } \rho = 0.8498 \text{ m}^3/\text{kg}, \nu = 14.8134 \cdot 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$$

$$\text{ที่ 27 CWB, } \rho = 0.8811 \text{ m}^3/\text{kg}, \nu = 15.68 \cdot 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$$

$$\text{ที่ 30 CWB, } \rho = 0.8961 \text{ m}^3/\text{kg}, \nu = 15.9848 \cdot 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$$

อัตราการไหลสูงสุดจากการทดลอง $h_s = 4 \text{ mmH}_2\text{O}$

$$\text{ที่ 20 CWB, } V_2 = 4.748 [4 \cdot 0.8498]^{1/2} = 8.75 \text{ m/s}$$

$$Re = (8.75 \cdot 0.335) / 14.8134 \cdot 10^{-6} = 197,878.27$$

จากรูปที่ 10 อ่านค่า $C_d \cong 0.655$

$$C = 0.933 \cdot 0.655 = 0.611$$

$$\text{ที่ 27 CWB, } V_2 = 4.748 [4 \cdot 0.8811]^{1/2} = 8.91 \text{ m/s}$$

$$Re = (8.91 \cdot 0.335) / 15.68 \cdot 10^{-6} = 190,319.06$$

จากรูปที่ 10 อ่านค่า $C_d \cong 0.655$

$$C = 0.933 \cdot 0.655 = 0.611$$

$$\text{ที่ 30 CWB, } V_2 = 4.748 [4 \cdot 0.8961]^{1/2} = 9.0 \text{ m/s}$$

$$Re = (9.0 \cdot 0.335) / 15.9848 \cdot 10^{-6} = 188,616.69$$

จากรูปที่ 10 อ่านค่า $C_d \cong 0.655$

$$C = 0.933 \cdot 0.655 = 0.611$$

ดังนั้นจึงได้ค่า $C = 0.611$

จากสมการที่ 15

$$Q_{\text{Actual}} = \frac{CA_2 [2g_c (p_1 - p_2)/\rho]^{1/2}}{[1 - (A_2/A_1)^2]^{1/2}}$$

$$Q_{\text{Actual}} = 0.611 * 0.088 * 4.748 [h_s / \rho]^{1/2}$$

$$= 0.287 [h_s / \rho]^{1/2}$$

$$Q_{\text{Actual}} = 0.287 [h_s \nu]^{1/2} \quad (17)$$

จาก $m_a^\bullet = \rho Q_a$ (18)

เมื่อ $m_a^\bullet =$ อัตราการไหลของอากาศ (kg/s)

จากสมการ (17) แทนค่าในสมการ (18) จะได้

$$m_a^\bullet = 0.287 \rho [h_s / \rho]^{1/2}$$

$$= 0.287 [\rho h_s]^{1/2}$$

$$m_a^\bullet = 0.287 [h_s \nu]^{1/2}$$

ดังนั้นเราจะใช้ค่า

$$m_a^\bullet = 0.287 [h_s \nu]^{1/2} \quad (19)$$

จากตารางบันทึกผลการทดลอง ข้อมูลที่ 1 ที่อัตราการไหลของน้ำเท่ากับ 1 ลิตรต่อ 11 วินาที อุณหภูมิอากาศออก 26.7 CWB และผลต่างความดันจาก Manometer $h_s = 2.5 \text{ mmH}_2\text{O}$ เปิดตารางที่ 3 และประมาณค่า ν ได้เท่ากับ $0.8797 \text{ m}^3/\text{kg}$ แทนค่าในสมการที่ 19

$$m_a^\bullet = 0.287 [h_s \nu]^{1/2}$$

$$= 0.287 [2.5 / 0.8797]^{1/2}$$

$$= 0.4838 \text{ kg/s}$$

11.3 การคำนวณอัตราการถ่ายเทความร้อนของน้ำ

จากตารางบันทึกผลการทดลอง ที่อัตราการไหลของน้ำ 1 ลิตร ต่อ 11 วินาที ข้อมูลที่ 1

$$\dot{m}_w = 0.091 \text{ kg/s}, t_{wi} = 33.9 \text{ }^{\circ}\text{C}, t_{wo} = 28 \text{ }^{\circ}\text{C} \text{ และค่า } C_{pw} = 4.19 \text{ kJ/kg-K}$$

แทนค่าในสมการที่ 9

$$\begin{aligned} \dot{Q}_w &= \dot{m}_w C_{pw} (t_{wi} - t_{wo}) \\ &= 0.091 * 4.19 (33.9 - 28) \\ &= 2.244 \text{ kW} \end{aligned}$$

11.4 การคำนวณอัตราการถ่ายเทความร้อนของอากาศ

จากตารางบันทึกผลการทดลอง ที่อัตราการไหลของน้ำ 1 ลิตร ต่อ 11 วินาที ข้อมูลที่ 1
 $\dot{m}_a = 0.4838 \text{ kg/s}$, อุณหภูมิอากาศเข้า = 26 CWB, อุณหภูมิอากาศออก = 26.7 CWB

จากตารางที่ 3 ที่ 26 CWB จะได้ค่า Enthalpy = 80.777 kJ/kg

ที่ 26.7 CWB จะได้ค่า Enthalpy = 83.917 kJ/kg

แทนค่าในสมการที่ 8

$$\begin{aligned} \dot{Q}_a &= \dot{m}_a (h_{ao} - h_{ai}) \\ &= 0.4838 * (83.917 - 80.777) \\ &= 1.519 \text{ kW} \end{aligned}$$

11.5 การคำนวณประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อน

จากตารางบันทึกผลการทดลอง ที่อัตราการไหลของน้ำ 1 ลิตร ต่อ 11 วินาที ข้อมูลที่ 1
 อุณหภูมิอากาศเข้า = 26 CWB, อุณหภูมิอากาศออก = 26.7 CWB, $t_{wi} = 33.9 \text{ }^{\circ}\text{C}$, $t_{wo} = 28 \text{ }^{\circ}\text{C}$

แทนค่าในสมการที่ 10

$$\begin{aligned} \mathcal{E} &= (t_{wi} - t_{wo}) / (t_{wi} - t_{wbi}) \\ &= (33.9 - 28) / (33.9 - 26) \\ &= 0.7486 \\ &= 74.86 \% \end{aligned}$$

12. วิเคราะห์ผลการทดลอง

- 12.1 จากตารางผลการทดลอง เปรียบเทียบที่อัตราการไหลของน้ำ 0.091 kg/s และที่ 0.062 kg/s จะเห็นว่าค่าประสิทธิผลการถ่ายเทความร้อนของ Cooling Tower ที่อัตราการไหลของน้ำ 0.091 kg/s มีค่าน้อยกว่าที่อัตราการไหล 0.062 kg/s ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้าอัตราการไหลของน้ำมีค่าน้อย สัดส่วนระหว่างมวลอากาศต่อมวลน้ำจะมีค่ามากทำให้ความร้อนจากน้ำถ่ายเทให้กับอากาศได้มากด้วย แต่ถ้าอัตราการไหลของน้ำน้อยมากจนน้ำไม่กระจาย การถ่ายเทความร้อนก็จะไม่ดี ดังนั้นค่าอัตราการไหลของน้ำต้องเป็นค่าที่เหมาะสมซึ่งในที่นี้มีค่าประมาณ 0.062 kg/s
- 12.2 เปรียบเทียบผลต่างความดันจากมานอมิเตอร์ พบว่าที่ผลต่างความดันมีค่าเท่ากับ $4\text{mmH}_2\text{O}$ จะทำให้ประสิทธิผลการถ่ายเทความร้อนของ Cooling Tower มีค่าสูงกว่าผลต่างความดันที่ $2.5\text{mmH}_2\text{O}$ เนื่องจากเมื่อเราปรับให้อัตราการไหลของอากาศเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีอากาศมากพอที่จะแลกเปลี่ยนความร้อนกับน้ำได้ดี
- 12.3 จากกราฟ ค่าอัตราการถ่ายเทความร้อนของน้ำ มีค่ามากกว่าค่าอัตราการถ่ายเทความร้อนของอากาศ ซึ่งแสดงว่าค่าความร้อนที่น้ำถ่ายออกมาไม่ได้ถ่ายเทให้กับอากาศทั้งหมด แต่จะมีการถ่ายเทให้กับสิ่งแวดล้อมรอบข้างด้วยบางส่วน เช่น ถ่ายเทให้กับโครงตัวถังที่เป็นเหล็ก พลาสติก เป็นต้น
- 12.4 จากผลการทดลองเปรียบเทียบที่อุณหภูมิน้ำเข้าสูงคือ 42°C กับอุณหภูมิน้ำเข้าที่ 38°C และอุณหภูมิอากาศเข้ากระเปาะเปียกคงที่เท่ากับ 26°C จะเห็นว่าอัตราการถ่ายเทความร้อนของน้ำของ t_{wi} ที่ 42°C จะสูงกว่า t_{wi} ที่ 38°C เพราะผลต่างของ t_{wi} และ t_{wbi} มีค่าสูงกว่า
- 12.5 เมื่อพิจารณากราฟระหว่างเอนทาลปีกับอุณหภูมิของน้ำ จะเห็นได้ว่าที่อุณหภูมิน้ำเข้าและอัตราการไหลของน้ำเดียวกัน แต่อัตราการไหลของอากาศต่างกัน ที่อัตราการไหลของอากาศสูงกว่าจะมีค่า Range สูงกว่า แต่ค่า Approach จะต่ำกว่าที่อัตราการไหลของอากาศที่ต่ำกว่า ดังนั้นค่า ประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนของอัตราการไหลอากาศที่สูงกว่าจะมีค่าสูงกว่าที่อัตราการไหลของอากาศที่ต่ำกว่า

$$\text{เนื่องจาก} \quad \epsilon = \text{Range} / (\text{Range} + \text{Approach})$$

แต่เมื่อเทียบที่อัตราการไหลของน้ำต่างกัน ค่าอุณหภูมิน้ำเข้าและอัตราการไหลของอากาศเดียวกัน จะเห็นได้ว่าที่อัตราการไหลของน้ำต่ำ จะมีค่า Range สูงกว่า แต่ Approach ต่ำกว่าที่อัตราการไหลของน้ำที่สูงกว่า ดังนั้นค่า ประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนของอัตราการไหลของน้ำที่ต่ำกว่าจะมีค่าสูงกว่าที่อัตราการไหลของน้ำที่สูงกว่า

13. สรุปผลการทดลอง

- 13.1 จากการทดลอง ประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนของ Cooling Tower จะขึ้นอยู่กับ อัตราการไหลของน้ำ , อัตราการไหลของอากาศ และผลต่างของอุณหภูมิทางเข้าของน้ำและอากาศ จากการทดลองทำให้เราสามารถเปรียบเทียบได้ว่า
- อัตราการไหลของน้ำต่ำ จะทำให้มีการแลกเปลี่ยนความร้อนดีกว่าอัตราการไหลของน้ำสูง เพราะมีเวลาที่จะแลกเปลี่ยนความร้อนกับอากาศนานกว่า แต่ถ้าอัตราการไหลของน้ำน้อยมากจนน้ำไม่กระจาย การถ่ายเทความร้อนก็จะไม่ดี
  - อัตราการไหลของอากาศสูง จะทำให้มีการแลกเปลี่ยนความร้อนดีกว่าอัตราการไหลของอากาศต่ำ เพราะมีอากาศมากพอที่จะแลกเปลี่ยนความร้อนกับน้ำ แต่ถ้าอัตราการไหลของอากาศมากเกินไปการถ่ายเทความร้อนก็จะไม่ดี เนื่องจากอากาศจะไหลเร็วเกินไปจนไม่มีเวลาที่จะแลกเปลี่ยนความร้อนกับน้ำ
  - ผลต่างของอุณหภูมิทางเข้าของอากาศและอุณหภูมิทางเข้าของน้ำมีค่ามาก การแลกเปลี่ยนความร้อนก็จะดีกว่าผลต่างอุณหภูมิที่มีค่าน้อย
- 13.2 จากตารางผลการทดลอง ค่าประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนที่ดีที่สุดคือ 82.5% โดยมีอัตราการไหลของน้ำเท่ากับ 0.062 kg/s และอัตราการไหลของอากาศ 0.6118 kg/s และอุณหภูมิทางเข้าของน้ำเท่ากับ 38°C ซึ่งอัตราการไหลของน้ำมีค่าต่ำ และอัตราการไหลของอากาศมีค่าสูง แต่อุณหภูมิทางเข้าของน้ำที่ควรจะทำให้ประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนที่ดีที่สุดควรจะเป็น 42.3°C เพราะทำให้ผลต่างของอุณหภูมิทางเข้าของน้ำ และอากาศมีค่ามากกว่า ที่อุณหภูมิทางเข้าเท่ากับ 38°C แต่อาจจะเนื่องมาจากการอ่านค่าอุณหภูมิทางออกน้ำผิดพลาด
- 13.3 อัตราการถ่ายเทความร้อนของน้ำ และอัตราการถ่ายเทความร้อนของอากาศมีค่าไม่เท่ากัน โดยค่าอัตราการถ่ายเทความร้อนของน้ำมีค่ามากกว่าอัตราการถ่ายเทความร้อนของอากาศ ทั้งนี้เนื่องจากน้ำบางส่วนไม่ได้แลกเปลี่ยนความร้อนกับอากาศ ซึ่งอาจจะสูญเสียไปกับท่อ PVC หรือกับโครงตัวถัง จึงทำให้ค่าอัตราการถ่ายเทความร้อนของอากาศมีค่าต่ำ และมวลน้ำที่ใช้ในการคำนวณไม่ใช่มวลที่แท้จริงที่ถ่ายเทความร้อนให้กับอากาศ เพราะมีบางส่วนที่กระเซ็นออกทางด้านบนของ Cooling Tower ซึ่งมวลของน้ำส่วนนี้ไม่ได้แลกเปลี่ยนความร้อนกับอากาศทำให้อัตราการถ่ายเทความร้อนของอากาศมีค่าต่ำ

14. ข้อเสนอแนะ

- 14.1 ได้มาตรฐานเท่าที่ควร อีกทั้งเป็นแบบสเกล การอ่านค่าต้องให้อยู่ระดับสายตา และสเกลไม่ละเอียดพอทำให้อ่านค่าผิดพลาด ดังนั้นควรมีการใช้ อุปกรณ์วัดอุณหภูมิที่เป็นแบบดิจิตอล เช่น Thermocouple
- 14.2 อุปกรณ์วัดอัตราการไหลของน้ำและอากาศ เป็นแบบสเกลทำให้อ่านค่าได้ไม่ละเอียดพอควรที่จะเปลี่ยนเป็นแบบดิจิตอล เพื่อการอ่านค่าที่แน่นอนขึ้น
- 14.3 เครื่องทำน้ำอุ่น และอุปกรณ์ต่างๆ ใช้กระแสไฟฟ้ามากเกินไป ทำให้เป็นการยากที่จะหาแหล่งจ่ายไฟได้เพียงพอตามที่ต้องการ เพราะใช้ไฟถึง 30 A จำเป็นต้องหาแหล่งจ่ายไฟแหล่งอื่น ดังนั้นจึงควรที่จะลดขนาดของอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ใช้กระแสไฟฟ้าน้อยลง

15. คำถามท้ายการทดลอง

- 15.1 จงอธิบายถึงวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนของ Cooling Tower ว่ามีวิธีใดบ้าง?
- 15.2 Cooling Tower และเครื่องปรับอากาศ ที่มีขนาด 1 ตันความเย็น จะมีค่าความร้อนที่ถ่ายเทได้กั้บที่ชุดต่อชั่วโมง มีค่าแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร จงอธิบาย ?

ภาคผนวก ข

ตารางที่ 1 Physical properties of water in SI units

(ที่มา : Fluid Mechanics , Vector L.Streeter , E.Benjamin Wylie , 1983 , McGraw -Hill)

Temp.	Unit gavity	Density	Viscosity	Kinematic	Surface	Vapor	Bulk
	force	$\rho,$	$10^3\mu$	Viscosity	Tention	Pressure	modulus
C	$\gamma,$	kg/m^3	$\text{Pa}\cdot\text{s}$	$10^6\nu$	100°C	Pv,	of elasticity
	N/m^3			m^2/s	N/m	kPa	K, Gpa
0	9805	999.9	1.792	1.792	7.62	0.6	2.04
5	9806	1000	1.519	1.519	7.54	0.9	2.06
10	9803	999.7	1.308	1.308	7.48	1.2	2.11
15	9798	999.1	1.140	1.141	7.41	1.7	2.14
20	9789	998.2	1.105	1.007	7.36	2.5	2.2
25	9779	997.1	0.894	0.897	7.26	3.2	2.22
30	9767	995.7	0.801	0.804	7.18	4.3	2.23
35	9752	994.1	0.723	0.727	7.10	5.7	2.24
40	9737	992.2	0.656	0.661	7.01	7.5	2.27
45	9720	990.2	0.599	0.605	6.92	9.6	2.29
50	9697	988.1	0.549	0.556	6.82	12.4	2.30
55	9679	985.7	0.506	0.513	6.74	15.8	2.31
60	9658	983.2	0.469	0.477	6.68	19.9	2.28
65	9635	980.6	0.436	0.444	6.58	25.1	2.26
70	9600	977.8	0.406	0.415	6.50	31.4	2.25
75	9589	974.9	0.380	0.39	6.40	38.8	2.23
80	9557	971.8	0.357	0.367	6.30	47.7	2.21
85	9529	968.6	0.336	0.347	6.20	58.1	2.17
90	9499	965.3	0.317	0.328	6.12	70.4	2.16
95	9469	961.9	0.299	0.311	6.02	84.5	2.11
100	9438	958.4	0.284	0.296	5.94	101.3	2.07

ภาคผนวก ก

ตารางที่ 2 Water : properties of liquid and saturated vapor

(ที่มา : Refrigeration and Air Conditioning , Wilbert F. Stoecker , Jerold W. Jones ,1982 ,McGraw –Hill)

Temp. C	Saturation	Specific volume		Enthalpy		Entropy	
	pressure kPa	m ³ /kg		kJ/kg		kJ/kg-K	
		Liquid	Vapor	Liquid	Vapor	Liquid	Vapor
0	0.6108	0.0010002	206.3	-0.04	2501.6	-0.0002	9.1577
2	0.7055	0.0010001	179.9	8.39	2505.2	0.0306	9.1047
4	0.8129	0.0010000	157.3	16.80	2508.9	0.0611	9.0526
6	0.9345	0.0010000	137.8	25.21	2512.6	0.0913	9.0015
8	1.0720	0.0010001	121.0	33.60	2516.2	0.1213	8.9513
10	1.2270	0.0010003	106.4	41.99	2519.9	0.1510	8.902
12	1.4014	0.0010004	93.84	50.38	2523.6	0.1805	8.8536
14	1.5973	0.0010007	82.90	58.75	2527.2	0.2098	8.806
16	1.8168	0.0010010	73.38	67.13	2530.9	0.2388	8.7593
18	2.0620	0.0010013	65.09	75.50	2534.5	0.2677	8.7135
20	2.3370	0.0010017	57.84	83.86	2538.2	0.2963	8.6684
22	2.6420	0.0010022	51.49	93.23	2541.8	0.3247	8.6241
24	2.9820	0.0010026	45.93	100.59	2545.5	0.3530	8.5806
26	3.3600	0.0010032	41.03	108.95	2549.1	0.3810	8.5379
28	3.7780	0.0010037	36.73	117.31	2552.7	0.4088	8.4959
30	4.2410	0.0010043	32.93	125.66	2556.4	0.4365	8.4546
32	4.7530	0.0010049	29.57	134.02	2560.0	0.4640	8.414
34	5.3180	0.0010056	26.6	142.38	2563.6	0.4913	8.374
36	5.9400	0.0010063	23.97	150.74	2567.2	0.5184	8.3348
38	6.6240	0.001007	21.63	159.09	2570.8	0.5453	8.2962
40	7.3750	0.0010078	19.55	167.45	2574.4	0.5721	8.2583
42	8.1980	0.0010086	17.69	175.31	2577.9	0.5987	8.2209
44	9.1000	0.0010094	16.04	184.17	2581.5	0.6252	8.1842

ตารางที่ 2 (ต่อ)

Temp. C	Saturation pressure kPa	Specific volume m ³ /kg		Enthalpy kJ/kg		Entropy kJ/kg-K	
		Liquid	Vapor	Liquid	Vapor	Liquid	Vapor
46	10.086	0.0010103	14.56	192.53	2585.1	0.6514	8.1481
48	11.162	0.0010112	13.23	200.89	2588.6	0.6776	8.1125
50	12.335	0.0010121	12.05	209.26	2592.2	0.7033	8.0776
52	13.613	0.0010131	10.98	217.62	2595.7	0.7293	8.0432
54	15.002	0.001014	10.02	225.98	2599.2	0.755	8.0093
56	16.511	0.001015	9.159	234.35	2602.7	0.7804	7.9759
58	18.147	0.0010161	8.381	242.72	2606.2	0.8058	7.9431
60	19.92	0.0010171	7.679	251.09	2609.7	0.831	7.9108
62	21.84	0.0010182	7.044	259.46	2613.2	0.856	7.879
64	23.91	0.0010193	6.469	267.84	2616.6	0.8809	7.8477
66	26.15	0.0010205	5.948	276.21	2620.1	0.9057	7.8168
68	28.56	0.0010217	5.476	284.59	2623.5	0.9303	7.7864
70	31.16	0.0010228	5.046	292.97	2626.9	0.9548	7.7565
72	33.96	0.0010241	4.646	301.35	2630.1	0.9792	7.727
74	36.96	0.0010253	4.300	309.74	2633.7	1.0034	7.6979
76	40.19	0.0010266	3.976	318.13	2637.1	1.0275	7.6693
78	43.65	0.0010279	3.680	326.52	2640.4	1.0514	7.6416
80	47.36	0.0010292	3.409	334.92	2643.8	1.0753	7.6132
82	51.33	0.0010305	3.162	343.31	2647.1	1.099	7.585
84	55.57	0.0010319	2.935	351.71	2650.4	1.1225	7.5588
86	60.11	0.0010333	2.727	360.12	2653.6	1.1460	7.5321
88	64.95	0.0010347	2.536	368.53	2656.9	1.1693	7.5058

ตารางที่ 2 (ต่อ)

Temp. C	Saturation	Specific volume		Enthalpy		Entropy	
	pressure	m ³ /kg		kJ/kg		kJ/kg-K	
	kPa	Liquid	Vapor	Liquid	Vapor	Liquid	Vapor
90	70.11	0.0010361	2.361	376.94	2660.1	1.1925	7.4799
92	75.61	0.0010376	2.200	385.36	2663.4	1.2156	7.4543
94	81.46	0.0010391	2.052	393.78	2666.6	1.2386	7.4291
96	87.69	0.0010406	1.915	402.2	2669.7	1.2615	7.4042
98	94.30	0.0010421	1.789	410.63	2672.9	1.2842	7.3796
100	101.30	0.0010437	1.673	419.06	2676.0	1.3069	7.3554
102	108.78	0.0010753	1.566	427.50	2679.1	1.3294	7.3315
104	116.68	0.0010469	1.466	435.95	2682.2	1.3518	7.3078
106	125.04	0.0010485	1.374	444.4	2685.3	1.3742	7.2845
108	133.90	0.0010502	1.289	452.85	2688.3	1.3964	7.2615
110	143.26	0.0010519	1.210	461.32	2691.3	1.4185	7.2388
112	153.16	0.0010536	1.137	469.78	2694.3	1.4405	7.2164
114	163.62	0.0010553	1.069	478.26	2697.2	1.4624	7.1942
116	174.65	0.0010571	1.005	486.74	2700.2	1.4842	7.1723
118	186.28	0.0010588	0.9463	495.23	2703.1	1.506	7.1507
120	198.54	0.0010606	0.8915	503.72	2706.0	1.5276	7.1293

ภาคผนวก ง

ตารางที่ 3 Moist air : Thermodynamic properties of saturated air at atmospheric pressure of 101.325 kPa
(ที่มา : Refrigeration and Air Conditioning , Wilbert F. Stoecker , Jerold W. Jones , 1982 , McGraw -Hill)

Temperature	Vapor pressure	Humidity ratio	Specific volume	Enthalpy
C	kPa	kg/kg	m ³ /kg	kJ/kg
0	0.6107	0.00379	0.7781	9.470
1	0.6566	0.00407	0.7813	11.200
2	0.7055	0.00438	0.7845	12.978
3	0.7575	0.00471	0.7878	14.807
4	0.8130	0.00505	0.7911	16.692
5	0.8719	0.00542	0.7944	18.634
6	0.9347	0.00582	0.7978	20.639
7	1.0013	0.00624	0.8012	22.708
8	1.0722	0.00668	0.8046	24.848
9	1.1474	0.00716	0.8081	27.059
10	1.2272	0.00766	0.8116	29.348
11	1.3119	0.0082	0.8152	31.716
12	1.4017	0.00876	0.8188	34.172
13	1.4969	0.00937	0.8225	36.719
14	1.5977	0.01001	0.8262	39.362
15	1.7044	0.01069	0.8300	42.105
16	1.8173	0.01141	0.8380	44.955
17	1.9367	0.01218	0.8377	47.918
18	2.0631	0.01299	0.8417	50.998
19	2.1964	0.01384	0.8457	54.205
20	2.3373	0.01475	0.8498	57.544
21	2.4861	0.01572	0.854	61.021
22	2.6431	0.01674	0.8583	64.646
23	2.8086	0.01781	0.8626	68.425
24	2.9832	0.01896	0.8671	72.366
25	3.1671	0.02016	0.8716	76.481

ตารางที่ 3 (ต่อ)

Temperature	Vapor pressure	Humidity ratio	Specific volume	Enthalpy
C	kPa	kg/kg	m ³ /kg	kJ/kg
26	3.3609	0.02144	0.8763	80.777
27	3.5649	0.02279	0.8811	85.263
28	3.7797	0.02422	0.886	89.952
29	4.0055	0.02572	0.891	94.851
30	4.2431	0.02732	0.8961	99.977
31	4.4928	0.0290	0.9014	105.337
32	4.7552	0.0378	0.9068	110.946
33	4.0308	0.03266	0.9124	116.819
34	5.3201	0.03464	0.9182	122.968
35	5.6237	0.03674	0.9241	129.411
36	5.9423	0.03895	0.9202	131.611
37	6.2764	0.04129	0.9365	143.239
38	6.6265	0.04376	0.9430	150.660
39	6.9935	0.04636	0.9497	158.445
40	7.3778	0.04911	0.9567	166.615
41	7.7803	0.05202	0.9639	175.192
42	8.2016	0.05509	0.9713	184.200
43	8.6424	0.05833	0.9790	193.662
44	9.1036	0.06176	0.9871	203.610
45	9.5856	0.06537	0.9954	214.067
46	10.0896	0.0692	1.0040	225.068
47	10.6161	0.07324	1.0130	236.643
48	11.1659	0.07751	1.0224	248.828
49	11.7402	0.08202	1.0322	261.667
50	12.3397	0.0868	1.0424	275.198

ตารางที่ 3 (ต่อ)

Temperature	Vapor pressure	Humidity ratio	Specific volume	Enthalpy
C	kPa	kg/kg	m ³ /kg	kJ/kg
52	13.6176	0.09720	1.0641	304.512
54	15.0072	0.10887	1.0879	337.182
56	16.05163	0.12198	1.1141	373.679
58	18.1531	0.13674	1.1429	414.572
60	19.9263	0.15341	1.1749	460.536
62	21.8447	0.17228	1.2105	512.391
64	23.9184	0.19375	1.2504	571.144
66	26.1565	0.21825	1.2953	638.003
68	28.5701	0.24638	1.3462	714.531
70	31.1693	0.27884	1.4043	802.643
75	38.5562	0.38587	1.5925	1092.01
80	47.3670	0.55201	1.8792	1539.414
85	57.8096	0.83634	2.3633	2302.878
90	70.1140	1.41604	3.3412	3856.547

ภาคผนวก จ

ตารางที่ 4 Physical properties of air at atmospheric pressure of 101.325 kPa

(ที่มา : Heat Transfer A Basic Approach , M. Necati Ozisik , 1985 , McGraw-Hill)

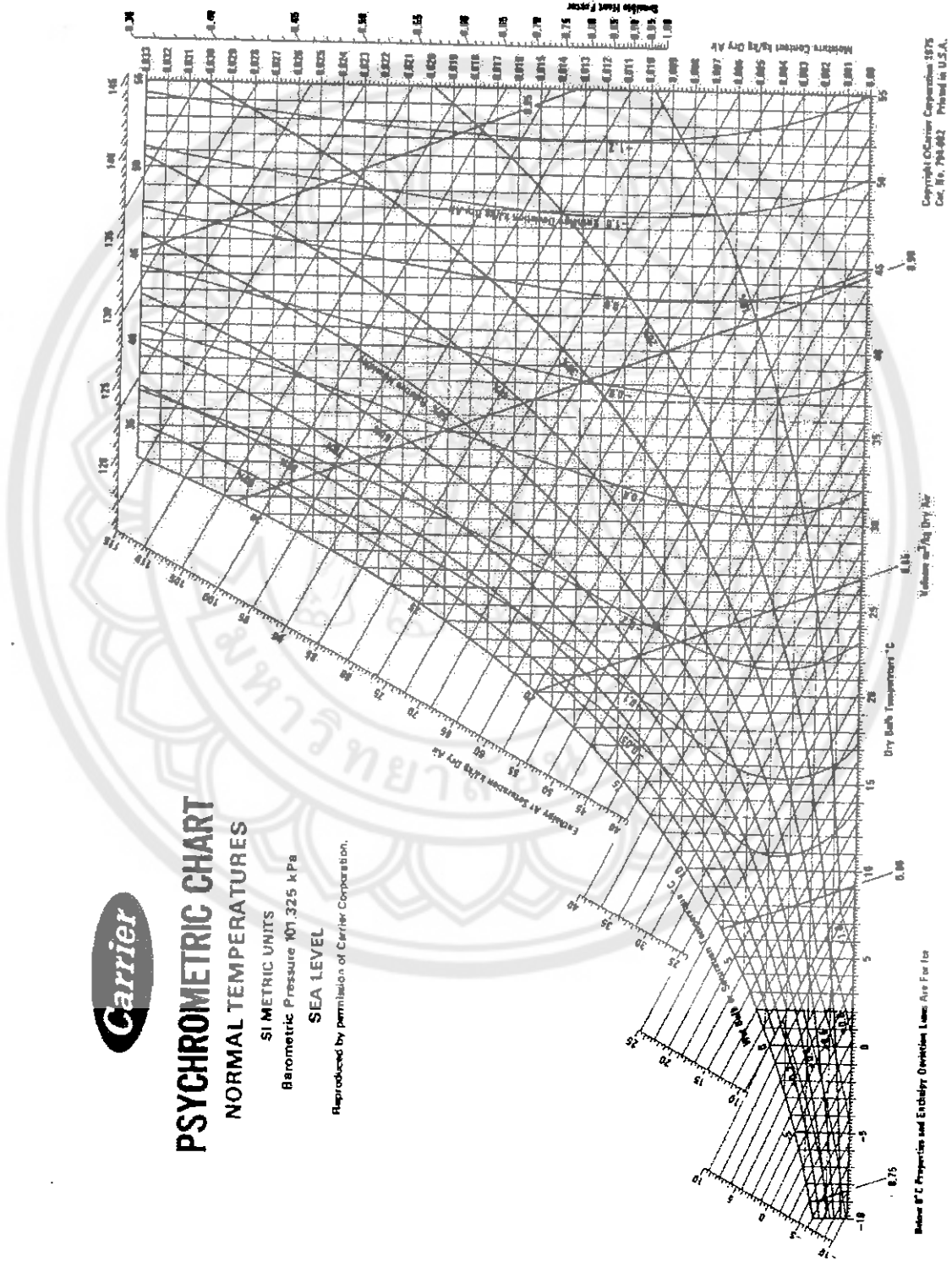
Temperature	Density	Specific heat	Viscosity	Kinematic
K	ρ , kg/m ³	C_p , kJ/kg-K	$10^5 \mu$ Pa*s	Viscosity $10^6 \nu$, m ² /s
100	3.6010	1.0266	0.6924	1.923
150	2.3675	1.0099	1.0283	4.343
200	1.7684	1.0061	1.3289	7.49
250	1.1428	1.0053	1.4880	9.49
300	1.1774	1.0057	1.9830	15.68
350	0.9980	1.0090	2.0750	20.76
400	0.8826	1.0140	2.2860	25.90
450	0.7833	1.0207	2.4840	28.86
500	0.7048	1.0295	2.6710	37.90
550	0.6423	1.0392	2.8480	44.34
600	0.5879	1.0551	3.0180	51.34
650	0.5430	1.0635	3.1770	58.51
700	0.5030	1.0752	3.3320	66.25
750	0.4709	1.0856	3.4810	73.91
800	0.4405	1.0978	3.6250	82.29
850	0.4149	1.1095	3.7650	90.75
900	0.3925	1.1212	3.8990	99.30
950	0.3716	1.1321	4.0230	108.20
1000	0.3524	1.1417	4.1520	117.80

ภาคผนวก ฉ

Psychrometric chart

(ที่มา : Roy J. Dossat, Principles of Refrigeration, 4th ed. Prentice-Hall Inc, 1997.)

ภาคผนวก ข

แผนภูมิตัวประกอบสเต็ป (STEPHENS W.L.)

(ที่มา: เทคนิค ไฟฟ้า เครื่องกล อุตสาหกรรม ฉบับที่ 141 , รศ.มนตรี พิรุณเกษตร)

